

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

Σχολή Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών
Τμήμα Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**«Μηχανική Προτροπών (Prompt Engineering): Λήψη
Αποφάσεων με Χρήση Τεχνητής Νοημοσύνης για την Ποιότητα
Δημοσιογραφικών Άρθρων»**

ΡΕΝΤΙΦΗ ΓΕΡΑΣΙΜΙΝΑ ΕΛΕΝΗ

*Πτυχιακή εργασία που κατατίθεται ως μέρος των απαιτήσεων του Προγράμματος
Προπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης*

Επιβλέπων καθηγητής: Κωνσταντίνος Μουρλάς

Αθήνα, Ιούλιος, 2025

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

<i>Εισαγωγή.....</i>	3
<i>1. Η ποιότητα στη δημοσιογραφία.....</i>	4
1.1. Εισαγωγή.....	4
1.2. Έρευνες για την ποιότητα στην δημοσιογραφική πρακτική.....	4
1.3. Η αλήθεια	8
1.4. Η ψυχαγωγία.....	10
1.5. Η ηθική	10
1.6. Η ορθή χρήση της γλώσσας.....	11
1.7. Η έντονη συναισθηματικότητα	12
<i>2. Η ποιότητα στο κοινωνικό ρεπορτάζ.....</i>	13
2.1 Ορίζοντας το κοινωνικό ρεπορτάζ.....	13
<i>3. Η ποιότητα της φωτογραφίας στην ενημέρωση.....</i>	14
3.1. Το φωτορεπορτάζ	14
3.2. Στοιχεία ποιότητας στο φωτορεπορτάζ.....	15
<i>4. Τεχνητή νοημοσύνη και μεγάλα γλωσσικά μοντέλα</i>	16
4.1. Τι είναι η τεχνητή νοημοσύνη;.....	16
4.2. Τι είναι τα μεγάλα γλωσσικά μοντέλα;.....	17
<i>5. Μηχανική Προτροπών (Prompt engineering).....</i>	17
<i>6. Στόχοι.....</i>	18
<i>7. Μεθοδολογία</i>	18
<i>8. Αποτελέσματα.....</i>	22
<i>9. Συμπεράσματα.....</i>	33
<i>Βιβλιογραφικές αναφορές</i>	36

Εισαγωγή

Στην ψηφιακή εποχή, που η πληροφορία πολλαπλασιάζεται συνεχώς, είναι πολύ σημαντικό να αξιολογούμε την ποιότητα των δημοσιογραφικών άρθρων - τόσο για τους δημοσιογράφους όσο και για το κοινό. Παράλληλα, η ραγδαία εξέλιξη της τεχνολογίας, των εργαλείων τεχνητής νοημοσύνης, και ειδικότερα των μεγάλων γλωσσικών μοντέλων όπως το ChatGPT της OpenAI, θέτει νέα δεδομένα για την επεξεργασία και την αξιολόγηση δημοσιογραφικού περιεχομένου.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, η παρούσα εργασία εστιάζει στη δυναμική της μηχανικής προτροπών (prompt engineering) ως εργαλείου για την καθοδήγηση συστημάτων τεχνητής νοημοσύνης στη λήψη ποιοτικών αποφάσεων. Ειδικότερα, επιχειρείται η διαμόρφωση ενός τέλει prompt, το οποίο, όταν εφαρμοστεί σε ένα μοντέλο GPT, να μπορεί να αξιολογεί με ακρίβεια και αιτιολόγηση αν ένα δημοσιογραφικό άρθρο πληροί ή όχι τα βασικά κριτήρια ποιοτικής δημοσιογραφίας.

Η εργασία χωρίζεται σε δύο βασικά μέρη. Το πρώτο περιλαμβάνει θεωρητική επισκόπηση της σχετικής βιβλιογραφίας γύρω από την έννοια της ποιότητας στη δημοσιογραφία και τα κριτήρια αξιολόγησης των ειδησεογραφικών κειμένων. Το δεύτερο μέρος αποτελείται από την πρακτική εφαρμογή: συλλογή και ανάλυση 110 δημοσιογραφικών άρθρων από τον ελληνικό ψηφιακό τύπο και στη συνέχεια σχεδιασμός, δοκιμή και αξιολόγηση διαφορετικών prompts με χρήση ενός Chatbot του ChatGPT, με στόχο την εντοπισμό του πιο αποτελεσματικού.

Το κεντρικό ερευνητικό ερώτημα που καθοδηγεί τη μελέτη είναι το εξής: Ποιο είναι το τέλει prompt που επιτρέπει σε ένα γλωσσικό μοντέλο να αξιολογεί την ποιότητα ενός δημοσιογραφικού άρθρου με τρόπο πειστικό και αιτιολογημένο; Μέσα από την απάντηση σε

αυτό το ερώτημα, η εργασία προσπαθεί να ανακαλύψει πώς μπορεί η τεχνητή νοημοσύνη να βοηθήσει στη δουλειά των δημοσιογράφων και να κάνει την ενημέρωση ποιοτικότερη.

1. Η ποιότητα στη δημοσιογραφία

1.1. Εισαγωγή

Το επάγγελμα του δημοσιογράφου φαίνεται να μην έχει συγκεκριμένα χαρακτηριστικά, τεχνικές και μεθόδους. Η έννοια της ποιότητας στην δημοσιογραφία τείνει να είναι ένα ζήτημα αμφιλεγόμενο, ενώ δημοσιογράφοι και κοινό δίνουν διαφορετικές απαντήσεις σε έρευνες επί του θέματος. Σε αυτό το κεφάλαιο θα αναλυθεί ο ορισμός της ποιότητας στην δημοσιογραφία αλλά και η ποικιλία ευρημάτων από ακαδημαϊκούς και προσωπικότητες του χώρου. Έπειτα, θα ερευνηθούν πιο συγκεκριμένα η σημασία της αλήθειας ή αντικειμενικότητας στο δημοσιογραφικό έργο, η ψυχαγωγία στην είδηση, η ηθική του δημοσιογράφου, η ορθή χρήση της γλώσσας στο δημοσιογραφικό κείμενο και, τέλος, η έντονη συναισθηματικότητα στην αφήγηση δημοσιογραφικών ιστοριών.

1.2. Έρευνες για την ποιότητα στην δημοσιογραφική πρακτική

Η ποιότητα στην δημοσιογραφική πρακτική έχει αναζητηθεί από πολλούς ερευνητές τα τελευταία χρόνια, έχοντας αξιολογηθεί με ποικίλους τρόπους. Σύμφωνα με την έρευνα του εργαστηρίου Νέων Τεχνολογιών στην Επικοινωνία, την Εκπαίδευση και τα ΜΜΕ του τμήματος ΕΜΜΕ, οι αναζητήσεις αυτές έχουν αξιολογηθεί με βάση την αντίληψη τόσο των ίδιων των δημοσιογράφων όσο και του κοινού αναφορικά με το τι αποτελεί καλή δημοσιογραφία αλλά και με έρευνα του περιεχομένου διάφορων ειδησεογραφικών ιστοριών.

Η ερευνητική δραστηριότητα στον χώρο της δημοσιογραφίας συνήθως χωρίζεται σε δύο βασικές κατηγορίες: τις μελέτες ζήτησης και τις μελέτες προσφοράς. Οι μελέτες που εστιάζουν στη ζήτηση βασίζονται κυρίως στο θεωρητικό υπόβαθρο των χρήσεων και ικανοποιήσεων (Ruffiero, 2000· McQuail, 1994) και εξετάζουν τη συμπεριφορά του κοινού, την

ανατροφοδότηση που προσφέρει, τις ανάγκες του καθώς και τον ρόλο του ως ενεργού καταναλωτή ειδησεογραφικού περιεχομένου. Από την άλλη πλευρά, οι μελέτες προσφοράς επικεντρώνονται στο τι παρέχουν οι δημοσιογράφοι, δηλαδή στις δημοσιογραφικές υπηρεσίες, στο περιεχόμενο που παράγεται, καθώς και στα χαρακτηριστικά και την οργάνωση των ανθρώπινων πόρων που εμπλέκονται στην παραγωγή των ειδήσεων (ntLab, 2023).

Οι ακαδημαϊκοί ερευνητές υποστηρίζουν ότι η ποιότητα στη δημοσιογραφία δεν είναι απόλυτη έννοια. Οι ερευνητές την προσεγγίζουν είτε από τη σκοπιά της παραγωγής είτε από την πλευρά της ζήτησης. Όταν εξετάζουν την πλευρά της παραγωγής, δίνουν έμφαση στα χαρακτηριστικά του περιεχομένου που υποδηλώνουν υψηλότερη ποιότητα. Αντίθετα, από την οπτική της ζήτησης, το ενδιαφέρον στρέφεται στο κατά πόσο το περιεχόμενο ανταποκρίνεται στις ανάγκες και τις προτιμήσεις του κοινού. Και οι δύο προσεγγίσεις συνεισφέρουν στην κατανόηση της ποιότητας ως μίας σχετικής έννοιας, που διαμορφώνεται μέσα από την αλληλεπίδραση παραγωγών και καταναλωτών ειδήσεων (Lacy, S., & Rosenstiel, T., 2015).

Αναφορικά με την σκοπιά της ζήτησης, στο «Project of Excellence in Journalism» του American Press Institute, ο Rosenstiel αναζήτησε τους λόγους που το κοινό χρησιμοποιεί τα μέσα. Μετά από εκτεταμένη έρευνα κατέληξε στα εξής: σαν μια κοινωνική πρακτική (συζητώντας έπειτα με οικογένεια και φίλους), για να πληροφορηθούν και να γίνουν καλύτεροι πολίτες, για να βρουν πληροφορίες που θα καλυτερεύσουν τις ζωές τους, για να ψυχαγωγηθούν και να χαλαρώσουν, για να βοηθηθούν επαγγελματικά. Το 2015, η λίστα επεκτάθηκε: χρησιμοποιούν τα μέσα για να σχηματίσουν άποψη, να νιώσουν μέρος μιας κοινωνίας, να αποφασίσουν σε ποια μέρη θέλουν να πάνε και τι θα κάνουν εκεί, να δραστηριοποιηθούν, να είναι υγιείς, να λύσουν προβλήματα, να μαζέψουν χρήματα και να ενημερωθούν αναφορικά με το πως θα μεγαλώσουν και θα φροντίσουν την οικογένεια τους. Έτσι, από τη σκοπιά της ζήτησης σχετικά με το τι καθιστά τη δημοσιογραφία ποιοτική, σημασία έχει η άποψη του κοινού αναφορικά με το πόσο καλά εξυπηρετεί η δημοσιογραφία τις ανάγκες και τα θέλω τους. Παράλληλα, ο Gladney (1996) προσπάθησε να απομακρυνθεί από την προσέγγιση που συνδέει την ποιότητα της δημοσιογραφίας αποκλειστικά με την ικανοποίηση του αναγνωστικού κοινού, επιλέγοντας να δώσει έμφαση στις απόψεις των ίδιων των συντακτών. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της μελέτης του, παρατηρείται γενική συμφωνία ανάμεσα σε συντάκτες και αναγνώστες σχετικά με τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της δημοσιογραφίας. Και οι δύο πλευρές θεωρούν καθοριστικής σημασίας την ηθική ακεραιότητα, την αντικειμενικότητα, την ανεξαρτησία στη σύνταξη, την έμφαση στις τοπικές ειδήσεις, την ακρίβεια των δεδομένων και

τη σαφήνεια στη γραφή. Αυτή η πλευρά, όμως, βλέπει την ποιότητα στην δημοσιογραφία ως κάτι το υποκειμενικό, αφού μέσα από το κοινό μπορούν να προκύψουν ποικίλες και πολυδιάστατες απόψεις. Αντίθετα, στην πλευρά της παραγωγής, εστιάζει στα εγγενή χαρακτηριστικά του περιεχομένου, τα οποία μπορούν να ελεγχθούν και να βελτιωθούν από τους ίδιους τους δημοσιογράφους και τους εκδότες. Σε αντίθεση με την προσέγγιση της "ζήτησης", που βασίζεται στις προτιμήσεις του κοινού, η προσέγγιση του προϊόντος αξιολογεί τη δημοσιογραφία βάσει αξιών όπως η ποικιλομορφία και η ποιότητα της πληροφόρησης. Θεωρητικοί όπως ο McQuail και επιτροπές όπως η Hutchins Commission έχουν προτείνει συγκεκριμένα κριτήρια αξιολόγησης, όπως η αντικειμενικότητα, η πληρότητα, η ισορροπία και η αντιπροσώπευση διαφορετικών απόψεων. (Lacy, S., & Rosenstiel, T., 2015).

Η μελέτη του ntLab(2023), υιοθετεί την προσέγγιση της «προσφοράς» (McQuail, 1992), επικεντρώνοντας την ανάλυση της ποιότητας του δημοσιογραφικού λόγου στα χαρακτηριστικά του ίδιου του κειμένου και όχι στην ικανοποίηση του κοινού. Σύμφωνα με αυτή τη λογική, η ποιότητα προκύπτει από συγκεκριμένα γνωρίσματα του δημοσιογραφικού προϊόντος. Παράλληλα, πρώιμες προσπάθειες ποσοτικής αποτίμησης της ποιότητας περιλαμβάνουν τη μελέτη του Bogart (1989), ο οποίος κατέγραψε 23 δείκτες υψηλής ποιότητας στις εφημερίδες, όπως η αναγνωσιμότητα, η αναλογία εικόνας-κειμένου και το μέγεθος της πρωτοσέλιδης είδησης. Αντίστοιχα, ο Rosenstiel και οι συνεργάτες του (2007) διερεύνησαν την ποιότητα στις τοπικές τηλεοπτικές ειδήσεις στις ΗΠΑ, καταγράφοντας ποιοτικά στοιχεία όπως η θεματική σπουδαιότητα, ο αριθμός και η εγκυρότητα πηγών, η πολυφωνία και η ακρίβεια. Κατέληξαν ότι δεν αρκεί το περιεχόμενο, αλλά η ποιότητα έγκειται στον τρόπο παρουσίασης της είδησης. Οι ίδιοι πρότειναν τη «Μαγική Φόρμουλα», ένα σύνολο στρατηγικών που εστιάζει στη δημοσιογραφική έρευνα, την ισορροπία απόψεων και τη συνάφεια με την τοπική κοινωνία. Παράλληλα, οι Kovach και Rosenstiel (2014), στο βιβλίο τους *The Elements of Journalism*, διαμόρφωσαν δέκα θεμελιώδεις αρχές ποιοτικής δημοσιογραφίας, όπως η δέσμευση στην αλήθεια, η ανεξαρτησία, η επαλήθευση και η λογοδοσία. Αρχικά, η δημοσιογραφία έχει ως πρώτη υποχρέωση την αλήθεια, όχι ως απόλυτη ή φιλοσοφική έννοια, αλλά ως "λειτουργική αλήθεια" που βασίζεται στην επαλήθευση και την αξιοπιστία των πληροφοριών. Η δέσμευση προς την αλήθεια συνδέεται στενά με τη διαφάνεια στην παρουσίαση των πηγών και των μεθόδων, ώστε το κοινό να μπορεί να κρίνει μόνο του την εγκυρότητα των ειδήσεων. Παράλληλα, η δημοσιογραφία είναι αφοσιωμένη προς τους πολίτες και το δημόσιο συμφέρον, υπερβαίνοντας τα προσωπικά ή επιχειρηματικά συμφέροντα, καθώς η αξιοπιστία και η εμπιστοσύνη του κοινού είναι η βάση για την επιβίωση

του θεσμού. Η διαδικασία της επαλήθευσης αποτελεί την ουσία της δημοσιογραφικής μεθοδολογίας, ξεχωρίζοντας την από την λογοκλοπή, την προπαγάνδα ή την ψυχαγωγία, ενώ η ανεξαρτησία από τους φορείς εξουσία διασφαλίζει την αντικειμενικότητα της δημοσιογραφικής έρευνας. Επιπλέον, η δημοσιογραφία λειτουργεί ως επιτηρητής της εξουσίας, αναλαμβάνοντας την ευθύνη να φωτίζει και να ελέγχει τις αποφάσεις και τις πράξεις όσων κατέχουν εξουσία, δίνοντας παράλληλα φωνή στους περιθωριοποιημένους. Ως κοινοτικός θεσμός, παρέχει ένα χώρο για δημόσιο διάλογο, προωθώντας την αντιπροσωπευτική παρουσίαση διαφορετικών απόψεων και την αναζήτηση κοινών σημείων, διασφαλίζοντας έτσι μια εποικοδομητική και τεκμηριωμένη συζήτηση. Η δημοσιογραφία οφείλει επίσης να κρατά το σημαντικό ενδιαφέρον για το κοινό, να παρουσιάζει τα γεγονότα με πληρότητα, χωρίς υπερβολές ή παραλείψεις που παραμορφώνουν την πραγματικότητα. Οι δημοσιογράφοι πρέπει να έχουν την δυνατότητα να ενεργούν με βάση τη συνείδηση τους και να ασκούν προσωπική ηθική ευθύνη, ενώ ταυτόχρονα οι πολίτες ενθαρρύνονται να συμμετέχουν ενεργά αναλαμβάνοντας δικαιώματα αλλά και ευθύνες στον σημερινό ψηφιακό χώρο της πληροφόρησης. Συνολικά, αυτές οι αρχές δημιουργούν το πλαίσιο που καθιστά την δημοσιογραφία έναν θεσμό απαραίτητο για τη λειτουργία της δημοκρατίας, τη διασφάλιση της διαφάνειας και την ενημέρωση των πολιτών με εγκυρότητα και ηθική ευθύνη. Αντίστοιχα, ο McQuail (2005) τόνισε τις δημοκρατικές αξίες της ελευθερίας, της πολυφωνίας, της ισότητας και της κοινωνικής ευθύνης ως βασικά κριτήρια αξιολόγησης των μέσων. Τελικά, η μελέτη του ntLab(2023), ακολουθεί τη μεθοδολογική προσέγγιση των Tang et al. (2003), που εντόπισαν τέσσερα βασικά γλωσσικά χαρακτηριστικά κειμένων μέσω αυτόματης ανάλυσης: αντικειμενικότητα, βάθος, αναγνωσιμότητα και γραμματική ορθότητα. Παρόμοια, οι Arapakis et al. (2016) ανέπτυξαν ταξινόμηση γλωσσικών χαρακτηριστικών ποιότητας, εστιάζοντας σε πέντε διαστάσεις: αναγνωσιμότητα, πληροφοριακή αξία, ύφος, θεματολογία και συναίσθημα. Ισχυρότεροι δείκτες ποιότητας αναδείχθηκαν η πληρότητα και η ευγλωττία, ενώ λιγότερο αξιόπιστοι ήταν η υποκειμενικότητα και η πολικότητα. Τέλος, οι Choi et al. (2021) χρησιμοποίησαν συνδυασμό αυτόματων γλωσσικών δεικτών, χαρακτηριστικών κοινού και ανθρώπινα αποδομένων δημοσιογραφικών αξιών για να εκπαιδεύσουν ένα νευρωνικό δίκτυο πρόβλεψης ποιότητας. Πιο συγκεκριμένα, επιχείρησαν να προβλέψουν την ποιότητα των ειδήσεων όπως την αντιλαμβάνεται το κοινό, μέσα από έναν συνδυασμό μεθοδολογιών που περιλαμβάνουν ανάλυση κειμένου, έρευνα κοινού και τεχνητή νοημοσύνη. Οι ερευνητές χρησιμοποίησαν γλωσσικούς δείκτες που εξήχθησαν αυτόματα από το περιεχόμενο των άρθρων, δημογραφικά και αντιληπτικά χαρακτηριστικά του κοινού μέσω ερωτηματολογίων καθώς και ποιοτικές δημοσιογραφικές αξίες που αποδόθηκαν από ανθρώπους αξιολογητές

(όπως η ακρίβεια, η αντικειμενικότητα και το βάθος). Τα δεδομένα αυτά χρησιμοποιήθηκαν για την εκπαίδευση ενός νευρωνικού δικτύου, με στόχο την πρόβλεψη της ποιοτικής αποτίμησης που δίνουν οι αναγνώστες σε δημοσιογραφικά κείμενα. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι δημοσιογραφικές αξίες ήταν σημαντικότεροι προβλεπτικοί παράγοντες από τα αυτόματα γλωσσικά χαρακτηριστικά, γεγονός που αναδεικνύει την ουσιαστική σημασία του περιεχομένου και των αρχών της δημοσιογραφικής δεοντολογίας στην αντίληψη της ποιότητας από το κοινό. Επ Διαπίστωσαν ότι οι αξίες όπως η αξιοπιστία, η αντικειμενικότητα και η πολυφωνία αποτελούν τους ισχυρότερους προγνωστικούς παράγοντες.

1.3. Η αλήθεια

Οι Kovach και Rosenstiel στο βιβλίο τους *Εισαγωγή στη δημοσιογραφία* έγραψαν «Η πρώτη υποχρέωση της δημοσιογραφίας είναι απέναντι στην αλήθεια. Οι ίδιοι, όμως, θεωρούν πως ο όρος «αλήθεια» δεν είναι ξεκάθαρος για όλους. Μέσα από έρευνα του Pew Research Center και της Επιτροπής Ανησυχούντων Δημοσιογράφων αλλά και από πολλές συνεντεύξεις δημοσιογράφων και ατόμων του χώρου διαπιστώθηκε ότι πρωταρχική αξία για την ποιότητα στην δημοσιογραφία είναι η αλήθεια, η ειλικρίνεια.

Ταυτόχρονα, θεωρούν ότι η ειλικρίνεια αποτελεί έμφυτη επιθυμία των ανθρώπων, καθώς οι ειδήσεις είναι η κύρια πηγή ενημέρωσης των ατόμων για τον κόσμο που τους περιβάλλει. Ιστορικά, πριν καν ανακαλυφθεί η γραφή οι δημοσιογράφοι- αγγελιοφόροι όφειλαν να θυμούνται τα γεγονότα επακριβώς, ενώ σε καταπιεστικές και αυταρχικές κοινωνίες - όπως στο Μεσαίωνα- η πρώτη αρχή που υποτιμήθηκε ήταν αυτή της αλήθειας και της ακρίβειας. Η αλήθεια όμως, πιστεύουν πως είναι υπερβολικά πολύπλοκη «ή ίσως να μην υπάρχει καν, μια και είμαστε όλοι υποκειμενικοί». Ακόμη, οι ίδιοι οι δημοσιογράφοι δεν υποστηρίζουν τις τεχνικές και τις μεθόδους εύρεσης της αλήθειας και γίνονται παθητικοί. Έτσι, η έννοια της αντικειμενικότητας έχει γίνει παγίδα, αφού συχνά παρερμηνεύεται. «Αυτή η «δημοσιογραφική αλήθεια» είναι επίσης κάτι περισσότερο από απλή ακρίβεια. Είναι μια διαδικασία αποσαφήνισης, η οποία αναπτύσσεται μεταξύ της αρχικής ιστορίας και της αλληλεπίδρασης η

οποία παρατηρείται με τον χρόνο ανάμεσα στην κοινή γνώμη , στους δημιουργούς της είδησης και τους δημοσιογράφους. Αυτή η πρώτη αρχή της δημοσιογραφίας – η αμερόληπτη αναζήτηση της αλήθειας- είναι τελικά αυτό που τη διαφοροποιεί από όλες τις άλλες μορφές επικοινωνίας» (Kovach, B., & Rosenstiel, T., σελ. 53 ,2004).

Παράλληλα, ο McQuail στο βιβλίο του *Η θεωρία της μαζικής επικοινωνίας για τον 21ο αιώνα*, συμφώνησε πως η αντικειμενικότητα αποτελεί μία από τις βασικές και πιο πολυσυζητημένες έννοιες στον τομέα της δημοσιογραφίας, ιδίως σε ό,τι αφορά την ποιότητα της ενημέρωσης που παρέχουν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Συνιστά μια ιδιαίτερη μορφή της δημοσιογραφικής πρακτικής, η οποία εκφράζεται μέσω μιας ξεχωριστής συμπεριφοράς κατά τη συλλογή, επεξεργασία και διανομή των πληροφοριών. Σύμφωνα με τον McQuail, βασικά χαρακτηριστικά της αντικειμενικότητας είναι η υιοθέτηση μιας στάσης ουδέτερης και αποστασιοποιημένης απέναντι στο υπό διερεύνηση αντικείμενο, η αποφυγή υποκειμενικότητας και συναισθηματικής εμπλοκής, η αποχή από πολιτικοποιήσεις ή κομματικές τοποθετήσεις, και η σαφής διάκριση ανάμεσα σε γεγονότα και σχόλια.

Επιπλέον, πιστεύει πως η αντικειμενικότητα συνδέεται άμεσα με την αξιοπιστία και την ανεξαρτησία των ΜΜΕ, αφού όταν τα μέσα ενημέρωσης καταφέρνουν να διατηρήσουν μια εικόνα αμεροληψίας και αξιοπιστίας, ενισχύεται η εμπιστοσύνη του κοινού, γεγονός που συμβάλλει σημαντικά τόσο στη λειτουργικότητα των ίδιων των μέσων όσο και στην εύρυθμη σχέση τους με τις κρατικές υπηρεσίες και τους θεσμούς. Ειδικά στο πλαίσιο των κανονιστικών αλληλοσυσχετίσεων και των οργανωτικών σχέσεων μεταξύ των ΜΜΕ και των κρατικών φορέων, η αντικειμενικότητα αποκτά ουσιαστική σημασία, καθώς προσφέρει στους δημόσιους φορείς τη δυνατότητα να επικοινωνούν με το κοινό μέσω των μέσων, χωρίς άμεση παρέμβαση ή εμφανή προπαγανδιστική χροιά. Παράλληλα, τα ΜΜΕ κατοχυρώνουν τη φήμη τους ως ανεξάρτητα και αξιόπιστα, στοιχείο καθοριστικό για τη μακροχρόνια επιβίωσή τους στο δημοκρατικό σύστημα. Τέλος, θεωρεί πως η σύνδεση της αντικειμενικότητας με την ισότητα είναι εξίσου ουσιώδης. Η δίκαιη και ισορροπημένη μεταχείριση των πηγών, των γεγονότων και των απόψεων αποτελεί κεντρικό ζητούμενο της αντικειμενικής δημοσιογραφίας. Ιδίως όταν πρόκειται για αντικρουόμενες ή αμφιλεγόμενες απόψεις, το δημοσιογραφικό καθήκον επιβάλλει την ίση κάλυψή τους, ώστε να παρουσιάζονται με την ίδια βαρύτητα και σημασία και να αποφεύγονται φαινόμενα μεροληπτικής παρουσίας ή αποσιώπησης. (McQuail, D., σελ. 206-208, 2003)

1.4. Η ψυχαγωγία

Υπάρχουν μελέτες που έδειξαν ότι οι αναγνώστες εκτιμούν την «αίσθηση της απόλαυσης» ως βασικό χαρακτηριστικό της καλής δημοσιογραφίας (Meijer, 2012). Αντίθετα, οι δημοσιογράφοι δεν θεωρούν την ψυχαγωγία βασικό στόχο του επαγγέλματός τους, καθώς αυτή συχνά συνδέεται με τη σκανδαλοθηρία και την υποβάθμιση της ενημερωτικής αξίας του περιεχομένου (van der Wurff & Schoenbach, 2014· Turner, 2013). Ο Harcup (2015) αναγνωρίζει την ψυχαγωγία ως μέρος των αρμοδιοτήτων του δημοσιογράφου, επισημαίνοντας ότι ιστορίες που διασκεδάζουν έχουν περισσότερες πιθανότητες να επιλεγούν από τους συντάκτες. Παραδείγματα τέτοιων ιστοριών περιλαμβάνουν αφηγήσεις με σεξουαλική διάσταση, εγκλήματα ή δράματα, ιστορίες με ζώα (Darnton, 1975), καθώς και περιεχόμενο που αφορά διάσημα πρόσωπα, με τα οποία το κοινό μπορεί να ταυτιστεί (Cohen, 2001). Ωστόσο, παρότι η δημοσιογραφία οφείλει να είναι ενδιαφέρουσα, οι διασκεδαστικές ιστορίες συχνά εκλαμβάνονται ως ένδειξη χαμηλότερης ποιοτικής στάθμης (ntLab, 2023).

1.5. Η ηθική

«Οι δημοσιογράφοι έχουν υποχρέωση απέναντι στην συνείδηση τους.» (Kovach, B., & Rosenstiel, T., σελ. 229 ,2004). Στο βιβλίο *Εισαγωγή στη δημοσιογραφία* φαίνεται πως το ζήτημα της ηθικής στον δημοσιογραφικό χώρο είναι αμφιλεγόμενο. Σίγουρα, ο κάθε δημοσιογράφος οφείλει να έχει μια «πυξίδα ηθικής», όπως και πριν ξεκινήσει την καριέρα του πρέπει να έχει «θέσει τους δικούς του κανόνες, τα δικά του στάνταρ και να οραματιστεί πως θέλει την καριέρα του.» (Μπιλ Κέρτις). Η ηθική στην δημοσιογραφία αποτελεί ένα στοιχείο που κάποιοι παίρνουν σοβαρά και άλλοι λιγότερο. Ειδικότερα σε ένα χώρο εργασίας που λειτουργεί τελείως ιεραρχικά και τον τελευταίο λόγο για την δουλειά του δημοσιογράφου τον έχουν τα υψηλότερα στελέχη, ο δημοσιογράφος μπορεί εύκολα να αποθαρρυνθεί από το να κρατήσει τον προσωπικό του ηθικό κώδικα. (Kovach, B., & Rosenstiel, T., 2004).

1.6. Η ορθή χρήση της γλώσσας

Σύμφωνα με την μελέτη του ntLab (2023), ένα από τα βασικά κριτήρια αξιολόγησης της ποιότητας των ειδήσεων είναι η χρήση κατανοητής και σαφούς γλώσσας. Οι δημοσιογραφικές αφηγήσεις οφείλουν να αποφεύγουν αφηρημένες έννοιες, ασάφειες και αναπάντητα ερωτήματα, στοιχεία που θεωρούνται μη αποδεκτά για το δημοσιογραφικό ύφος (Harcup, 2015). Η αναγνωσιμότητα ενός άρθρου, όπως προσδιορίζεται από τον δείκτη Flesch, αποτελεί επίσης βασικό δείκτη ποιότητας: ένα μέσο σκορ (50-60) υποδηλώνει προσβάσιμο και κατανοητό κείμενο, ενώ τιμές κάτω από 30 δείχνουν πως το περιεχόμενο είναι δυσνόητο (Flesch, 1948).

Επιπλέον, η οπτικοποίηση της πληροφορίας, δηλαδή η ισορροπία ανάμεσα στο εικονικό και το λεκτικό περιεχόμενο, συμβάλλει στην ποιοτική αποτίμηση μιας είδησης (Bogart, 1989). Η έκταση του άρθρου είναι επίσης κρίσιμη, καθώς έρευνες έχουν δείξει ότι οι σημαντικές ειδήσεις κρίνεται σκόπιμο να αναπτύσσονται με πληρότητα (Rosenstiel et al., 2007), ενώ οι εφημερίδες υψηλού κύρους, όπως οι Times, επιλέγουν να εστιάζουν περισσότερο στο βάθος της πληροφορίας παρά στην ποικιλία των θεμάτων (Quandt, 2008).

Ιδιαίτερη σημασία έχει και η δομή του τίτλου: οι μακροσκελείς ή υπερβολικοί τίτλοι ενδέχεται να παραπλανούν τον αναγνώστη, προσελκύοντας την προσοχή σε βάρος του κυρίως κειμένου, γεγονός που έχει συνδεθεί με χαμηλής ποιότητας ή ψευδείς ειδήσεις (Horne et al., 2017). Αν και υπάρχει ένας κοινά αποδεκτός γλωσσικός κώδικας στις ειδήσεις (όπως η χρήση ενεργητικής σύνταξης, αορίστου χρόνου, σύντομων προτάσεων και παραγράφων), παρατηρούνται διαφοροποιήσεις μεταξύ των δημοσιογραφικών ειδών. Για παράδειγμα, ο λόγος στις tabloid εφημερίδες χαρακτηρίζεται από έντονη χρήση επιθέτων, με στόχο τη δραματοποίηση γεγονότων ή προσώπων. Παράλληλα, η παρουσία αριθμητικών δεδομένων προσδίδει αξιοπιστία στο άρθρο, καθώς λειτουργεί ως τεκμηρίωση. Τέλος, η απουσία ορθογραφικών και τυπογραφικών λαθών θεωρείται απαραίτητη προϋπόθεση για ένα ειδησεογραφικό κείμενο υψηλής ποιότητας.(ntLab, 2023)

1.7. Η έντονη συναισθηματικότητα

Το ntLab στο άρθρο *iQJournalism Ένας Ευφυής Σύμβουλος Πρόβλεψης της Αντιληπτικής Ποιότητας στη Δημοσιογραφία* κατέγραψε πως ο ρόλος του συναισθηματισμού στον δημοσιογραφικό λόγο έχει προκαλέσει έντονες συζητήσεις. Αρχικά, η τάση παρουσίασης γεγονότων και προσώπων με έντονο συναισθηματικό ή δραματικό τρόπο έχει συσχετιστεί με την επιδίωξη ενσυναίσθησης, την πρόκληση σοκ και την τόνωση της περιέργειας του κοινού (Graber, 1994; Popović & Popović, 2014). Η προσέγγιση αυτή, που περιγράφεται ως «εντυπωσιασμός» (Pantti, 2010; Slattery & Hakanen, 1994), θεωρείται από πολλούς μελετητές ότι αντιστρατεύεται τις αρχές της αντικειμενικότητας και της σοβαρής δημοσιογραφίας, καθώς συνδέεται με φαινόμενα εμπορευματοποίησης, εκλαϊκευσης και σκανδαλοθηρίας.(ntLab 2023)

Ωστόσο, δεν λείπουν και οι μελέτες που αναγνωρίζουν πως ο συναισθηματισμός μπορεί να λειτουργήσει θετικά, ιδίως σε περιπτώσεις κρίσεων ή φυσικών καταστροφών, όπου η συναισθηματική αφήγηση μπορεί να μεταδώσει κρίσιμες πληροφορίες και να ευαισθητοποιήσει την κοινή γνώμη χωρίς να υποβαθμίζει το περιεχόμενο (Konach & Rosenstiel, 2014; Meijer, 2003). Πιο συγκεκριμένα, έχει διαπιστωθεί πως ακόμη και δημοσιογραφικές αφηγήσεις μεγάλου κύρους, όπως όσες έχουν βραβευτεί με Pulitzer, αξιοποιούν συναισθηματικά στοιχεία για να καταστήσουν προσβάσιμα σύνθετα κοινωνικά και πολιτικά ζητήματα (Wahl-Jorgensen, 2013). Παράλληλα, η μελέτη της Kilgo (2018) καταδεικνύει ότι ο εντυπωσιασμός δεν περιορίζεται στα «μαλακά» θέματα, αλλά εφαρμόζεται και στις σκληρές ειδήσεις. (ntLab 2023)

Η εμπορική αξιοποίηση του συναισθηματισμού στις ειδήσεις είναι εμφανής σε εγχειρήματα όπως το «Project Feels» των New York Times, το οποίο χρησιμοποιεί μεθόδους Μηχανικής Μάθησης για την πρόβλεψη των συναισθημάτων που προκαλούν τα άρθρα. Με βάση αυτά τα δεδομένα, οι Times προσαρμοσαν τις διαφημιστικές τους στρατηγικές ώστε να στοχεύουν συναισθηματικά το κοινό, αυξάνοντας τα έσοδά τους (Edmonds, 2019; Spangher, 2018). Αυτή η προσέγγιση επιβεβαιώνει ότι τα συναισθήματα ενισχύουν τη διαδικτυακή εμπλοκή, αλλά παράλληλα προβληματίζουν για την ενδεχόμενη υποβάθμιση της ποιοτικής στάθμης του περιεχομένου.(ntLab 2023)

Επιπλέον, στο άρθρο *The Strategic Ritual of Emotionality: A Case Study of Pulitzer Prize-winning Articles*, η Karin Wahl-Jorgensen (2013) διερευνά τον ρόλο του συναισθήματος στη

δημοσιογραφική πρακτική, αμφισβητώντας την παραδοσιακή αντίθεση μεταξύ συναισθηματικότητας και αντικειμενικότητας. Παρότι η αντικειμενικότητα διατηρεί κεντρική θέση στη δημοσιογραφική αντίληψη, το συναίσθημα προβάλλει ως εργαλείο που ενισχύει την αφήγηση, την κοινωνική κατανόηση και την εμπλοκή του κοινού. Μέσα από ανάλυση βραβευμένων άρθρων με Pulitzer, φαίνεται ότι οι συναισθηματικές αφηγήσεις -όπως οι προσωπικές μαρτυρίες - δεν υπονομεύουν την εγκυρότητα των ειδήσεων, αλλά συμβάλλουν ουσιαστικά στη μετάδοση κοινωνικά σημαντικών θεμάτων. Το συναίσθημα, επομένως, προτείνεται ως μια στρατηγική πρακτική που συνυπάρχει με την ακρίβεια και την ισορροπία, ανανεώνοντας τον τρόπο με τον οποίο κατανοούμε την έννοια της αντικειμενικότητας στη σύγχρονη δημοσιογραφία.

2. Η ποιότητα στο κοινωνικό ρεπορτάζ

2.1 Ορίζοντας το κοινωνικό ρεπορτάζ

Το κοινωνικό ρεπορτάζ αποτελεί έναν από τα σημαντικότερα είδη δημοσιογραφίας, καθώς αναδεικνύει φωνές που πολλές φορές αποκλείονται από τον δημόσιο λόγο. Τα θέματα που απασχολούν τους κοινωνικούς ρεπόρτερ είναι θέματα φτώχειας, ανεργίας, μετανάστευσης, εκπαίδευσης, ψυχικής υγείας, ανθρώπινα δικαιώματα, ενδοοικογενειακή βία και καθημερινές ανθρώπινες ιστορίες κοινωνικού ενδιαφέροντος. Ωστόσο, τα στοιχεία ποιότητας σε αυτό το είδος ρεπορτάζ δεν είναι αυτονόητα. Το κάθε είδος ρεπορτάζ έχει ειδικά στοιχεία και τεχνικές που ο δημοσιογράφος οφείλει να ακολουθεί και να προσέχει. Συγκεκριμένα, στο κοινωνικό ρεπορτάζ, λόγω του ανθρωποκεντρικού του χαρακτήρα πρέπει να δωθεί μεγαλύτερη προσοχή στην ευαισθησία, την διακριτικότητα και τις ηθικές αρχές του ρεπόρτερ.

Σε αντίθεση με το πολιτικό ή το οικονομικό ρεπορτάζ, το κοινωνικό ρεπορτάζ συνδέεται στενά με την ανθρώπινη εμπειρία και την κοινωνική πραγματικότητα. Είδος κοινωνικού ρεπορτάζ αποτελούν και οι ιστορίες ανθρώπινου ενδιαφέροντος. Η αφήγηση του άρθρου είναι ανθρωποκεντρική και εστιάζει σε ατομικές ή συλλογικές ιστορίες. Ακόμη, ο ρεπόρτερ οφείλει να εμβαθύνει πολύ στην έρευνα του μέσω συνεντεύξεων, μαρτυριών και μπαίνοντας στον ρόλο του πρωταγωνιστή. Σύμφωνα με τον Κουβέλη Α., όπως είναι δομημένα τα μέσα στην Ελλάδα, τον κυρίαρχο ρόλο τον έχει το κοινωνικό, ελεύθερο ρεπορτάζ καθώς από τα κοινωνικά θέματα δεν πηγάζει καμία εξουσία και εκεί θα πρέπει να εστιάσει ο δημοσιογράφος.

3. Η ποιότητα της φωτογραφίας στην ενημέρωση

3.1. Το φωτορεπορτάζ

Σύμφωνα με την εργασία «ιστορική αναδρομή στην φωτογραφία και η συμβολή της στην ενημέρωση» του Μαριώλου Παναγιώτη, η φωτογραφία έχει τον σημαντικότερο ρόλο όταν συνεισφέρει στην ενημέρωση και την επικοινωνία. Το φωτορεπορτάζ κάνει την ενημέρωση πιο παραστατική και στόχος του είναι μέσα από μια ή πολλές φωτογραφίες να αναδεικνύει την ιστορία που διαδραματίζεται. Η φωτογραφία είναι το πρώτο στοιχείο που τραβάει την προσοχή του αναγνώστη, είτε βρίσκεται στο πρωτοσέλιδο της εφημερίδας είτε στην ηλεκτρονική εφημερίδα. Παράλληλα, οι Πανάρετου Γ. και Τσχομαρία Α., ερεύνησαν σε βάθος το φωτορεπορτάζ. Αρχικά, όρισαν το φωτορεπορτάζ ως την κάλυψη της ειδησεογραφίας με φωτογραφίες και εξελικτικά βίντεο και θεώρησαν πως από μόνο του αποτελεί είδος ρεπορτάζ, μια επιμέρους μορφή ειδησεογραφίας. Έτσι, όπως όλα τα είδη ρεπορταζ χαρακτηρίζονται από συγκεκριμένους κανόνες ποιότητας και κώδικες δεοντολογίες, έτσι γίνεται και με αυτό το είδος. Επιπλέον, ο φωτορεπόρτερ οφείλει να κάνει πάντα ολοκληρωμένη έρευνα με έγκυρες πηγές πάνω στο φωτογραφικό υλικό το οποίο θα ενταχθεί στην είδηση.

Στην διπλωματική εργασία, «Φωτορεπορτάζ στην ψηφιακή εποχή και πολυμεσική δημοσιογραφία», ο Πάνσιος Χ. θεωρεί πως δεν υπάρχει ένας καθολικός ορισμός που να περιλαμβάνει όλα τα πολύπλοκα χαρακτηριστικά του ρεπορτάζ αυτού. Βρίσκοντας , λοιπόν, ένα σημείο καμπής σε όλους αυτούς τους ορισμούς θεώρησε πως το φωτορεπορτάζ είναι «η αφήγηση της επικαιρότητας μέσα από τις εικόνες με την ύπαρξη κάποιου συνοδευτικού κειμένου- λεζάντας.». Ο ίδιος αναφέρει πως αυτό το είδος ρεπορτάζ εφαρμόζεται στα έντυπα μέσα, τα ηλεκτρονικά μέσα αλλά και στις τηλεοπτικές ειδήσεις οι οποίες χρησιμοποιούν και ακίνητες και κινούμενες εικόνες.

3.2. Στοιχεία ποιότητας στο φωτορεπορτάζ

Ο φωτορεπόρτερ, όπως και κάθε ρεπόρτερ, οφείλει να ακολουθεί βασικούς κανόνες δεοντολογίας. Οι κανόνες είναι έντεκα και έχουν οριστεί από την Πανελλήνια Ομοσπονδία Φωτογράφων. Πρώτα, πρέπει να κατέχει υψηλά επίπεδα επαγγελματισμού και ηθικής. Ακόμη, οφείλει να σέβεται την θρησκεία, τα ήθη, έθιμα, την καταγωγή, το φύλο, τις ατομικές πεποιθήσεις και την ιδιωτική και οικογενειακή ζωή. Απαγορεύεται να φωτογραφίζουν με ανήθικα μέσα και χωρίς την έγκριση του φωτογραφούμενου. Επιπλέον, σε περιπτώσεις ανθρώπινου πόνου ή θλίψης οφείλουν να παραμένουν διακριτικοί και να δείχνουν ανθρωπιά. Απαγορεύεται η φωτογράφιση μαθητών σε σχολικό περιβάλλον χωρίς την άδεια των σχολικών αρχών. Δεν επιτρέπεται η φωτογράφιση θυμάτων σεξουαλικής επίθεσης ή φωτογραφίες που αποκαλύπτουν την ταυτότητα των θυμάτων και σε ότι έχει να κάνει με σεξουαλικό περιεχόμενο ανηλίκων, οι φωτογράφοι οφείλουν να μην τους φωτογραφίσουν. Σε νοσοκομεία και ανάλογα ιδρύματα καθώς και σε οποιαδήποτε εκδήλωση δημοσίου ενδιαφέροντος, πρέπει να παίρνουν άδεια από τους αρμόδιους δείχνοντας την επαγγελματική τους ταυτότητα. Τέλος, οφείλουν να σέβονται την πολιτιστική κληρονομιά ενός τόπου και να μην παραβιάζουν σήματα που απαγορεύουν την φωτογράφιση αλλά και να συμμορφώνονται με τους κανόνες της Ιεράς Εκκλησίας. Ακόμη, όπως κάθε τέχνη, έτσι και η φωτογραφία έχει πνευματικά δικαιώματα, τα οποία είναι η εξουσία που δίνει ο νόμος στον ιδιοκτήτη του έργου, να το διαχειριστεί, να το προστατεύει αλλά και να αμειφθεί για αυτό από τρίτους όταν αυτοί εκμεταλλεύονται την πνευματική του ιδιοκτησία. (Μαριώλος, Π. ,2017)

Οι Πανάρετου Γ. και Τσχομαρία Α., πιστεύουν ότι τα βασικά χαρακτηριστικά ενός ποιοτικού φωτορεπορτάζ είναι η επικαιρότητα, η αντικειμενικότητα και η πολιτιστική διάθεση. Ακόμη, ο φωτορεπόρτερ οφείλει να γνωρίζει καλά το θέμα του έτσι ώστε να επιλέξει την κατάλληλη φωτογραφία που θα ταιριάζει στο δημοσιογραφικό κείμενο. Επίσης, οι λεζάντες για να είναι ποιοτικές πρέπει να είναι απλές και περιεκτικές, να εξηγούν τι γίνεται στη φωτογραφία, να μην είναι φορτωμένες με λεπτομέρειες καθώς οι λεπτομέρειες καλύπτονται από την lead παράγραφο. Τέλος, η ποιοτική φωτογραφία απεικονίζει την ουσία του μηνύματος της είδησης.

4. Τεχνητή νοημοσύνη και μεγάλα γλωσσικά μοντέλα

4.1. Τι είναι η τεχνητή νοημοσύνη;

Σύμφωνα με τον Λειβαδά Κ. η εξέλιξη της τεχνητής νοημοσύνης συνέβη ταυτόχρονα με την εξέλιξη των υπολογιστών. Ο κλάδος ξεκίνησε με σκοπό να γίνει έρευνα για το που μπορεί να φτάσει η τεχνητή ευφυΐα. Αναφορικά με τον Ψάλτη Α., τεχνητή νοημοσύνη είναι η ικανότητα ενός υπολογιστικού συστήματος να κάνει υπολογισμούς, να εφαρμόζει λογική και να αντιλαμβάνεται σχέσεις και αναλογίες, να μαθαίνει από την εμπειρία, να αποθηκεύει και να ανακτά πληροφορίες, να επιλύει προβλήματα και να κατανοεί περίπλοκες ιδέες και ,τέλος, να χρησιμοποιεί φυσική γλώσσα με ευφράδεια. Ο ίδιος αναφέρει ότι η τεχνητή νοημοσύνη είναι «η επιστήμη και η μηχανική της κατασκευής ευφών μηχανών, πιο ειδικά ευφών προγραμμάτων υπολογιστών» (John McCarthy). Υπάρχουν τρία είδη τεχνητής νοημοσύνης: Artificial Narrow Intelligence, Artificial General Intelligence και Artificial Super Intelligence.

4.2. Τι είναι τα μεγάλα γλωσσικά μοντέλα;

Τα μεγάλα γλωσσικά μοντέλα (Large Language Models) είναι τύποι τεχνητής νοημοσύνης που έχουν εκπαιδευτεί σε τεράστιες ποσότητες δεδομένων κειμένου, επιτρέποντας τους να κατανοούν και να δημιουργούν ανθρώπινη φυσική γλώσσα. Δύο από τα διασημότερα ΜΓΜ είναι το ChatGPT της OpenAI και το Gemini της Google. Σύμφωνα με τον Ρέκκα Ι., το ChatGPT χρησιμοποιεί τον μετασχηματιστή GPT (Generative Pretraining Transformer), που σημαίνει ότι ως μοντέλο δεν κατηγοριοποιεί απλά τα δεδομένα εισόδου αλλά τα χρησιμοποιεί για να παράξει άλλα δεδομένα. Ακόμη, σημαίνει ότι έχει προ εκπαιδευτεί, κάτι που είναι πολύ κοινό στα μεγάλα μοντέλα όπου τα κόστη εκπαίδευσης είναι πολύ υψηλά. Επιπλέον, ο Ρέκκας Ι. αναφέρει και άλλη μια ιδιότητα των ΜΓΜ πέρα της αντίληψης της φυσικής γλώσσας, και αυτή είναι η «πρότερη γνώση», δηλαδή η δυνατότητα τους να απαντήσουν σωστά σε πολλές ερωτήσεις γνώσεων μετά την εκπαίδευση τους χωρίς να χρειαστεί να ψάξουν κάπου.

5. Μηχανική Προτροπών (Prompt engineering)

Η μηχανική προτροπών (prompt engineering) είναι μια «τεχνική τελειοποίησης» των γλωσσικών μοντέλων τεχνητής νοημοσύνης. Σύμφωνα με το Big Blue Data Academy η μηχανική προτροπών εισάγει προτροπές (prompts) σε ένα μεγάλο γλωσσικό μοντέλο, με σκοπό να εξάγει συγκεκριμένες απαντήσεις είτε σε μορφή κειμένου είτε σε μορφή εικόνας. Επειδή, λοιπόν, τα μοντέλα εκπαιδεύονται με πολύ μεγάλα σύνολα δεδομένων, μια σωστή προτροπή μπορεί να επηρεάσει την κατανόηση του μοντέλου και στην καλύτερη εστίαση του μοντέλου στην ερώτηση που δέχεται. Όσο καλύτερες προτροπές εισάγουμε, τόσο καλύτερο θα είναι το αποτέλεσμα του γλωσσικού μοντέλου, περιορίζοντας έτσι τα λάθη και τις παρεξηγήσεις. Μια καλή προτροπή πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον τέσσερις βασικές

πρακτικές : σαφήνεια, χρήση παιχνιδιού ρόλων, χρήση περιορισμών και ,τέλος, επανάληψη και αξιολόγηση. (BBDA, 2024)

6. Στόχοι

Η παρούσα εργασία επιδιώκει να διερευνήσει τη δυνατότητα αξιολόγησης της ποιότητας δημοσιογραφικών άρθρων από γλωσσικά μοντέλα τεχνητής νοημοσύνης, και συγκεκριμένα μέσω της χρήσης τεχνικών μηχανικής προτροπών (prompt engineering). Συγκεκριμένα, η μελέτη εστιάζει στον τρόπο με τον οποίο η κατάλληλη διατύπωση μίας προτροπής μπορεί να επηρεάσει την απόκριση ενός μοντέλου όπως το ChatGPT, ώστε αυτό να αξιολογεί ένα άρθρο με σαφήνεια και επαρκή αιτιολόγηση. Έτσι, η εργασία προσπαθεί να αποδείξει ότι η τεχνητή νοημοσύνη μπορεί να αποτελέσει εργαλείο υποστήριξης της δημοσιογραφικής πρακτικής, όχι όμως χωρίς την ανθρώπινη καθοδήγηση και τον γλωσσικό σχεδιασμό που προσφέρει η μηχανική προτροπών.

Ο βασικός στόχος της μελέτης είναι η αναζήτηση του βέλτιστου prompt που θα επιτρέπει στο GPT να εντοπίζει αν ένα δημοσιογραφικό άρθρο πληροί συγκεκριμένα ποιοτικά κριτήρια και να αιτιολογεί την απόφασή του. Για να επιτευχθεί αυτός ο στόχος, εξετάζεται πρώτα το θεωρητικό μέρος της ποιότητας στη δημοσιογραφία, έτσι ώστε να μπορούν να αξιολογηθούν τα άρθρα πρώτα από τον άνθρωπο. Παράλληλα, αναλύεται η νοημοσύνη των μεγάλων γλωσσικών μοντέλων και ο τρόπος με τον οποίο αλληλεπιδρούν με φυσική γλώσσα μέσω prompts.

7. Μεθοδολογία

Η μεθοδολογική προσέγγιση της παρούσας εργασίας βασίζεται σε συνδυασμό θεωρητικής και εμπειρικής ανάλυσης, και έχει ως σκοπό την κατανόηση και την αξιολόγηση του τρόπου

με τον οποίο η μηχανική προτροπών μπορεί να επηρεάσει την ακρίβεια της αξιολόγησης ενός δημοσιογραφικού άρθρου. Αρχικά, πραγματοποιήθηκε εκτενής βιβλιογραφική επισκόπηση, στην οποία αναλύθηκαν οι εξής ενότητες: η ποιότητα στη δημοσιογραφία, στο κοινωνικό ρεπορτάζ αλλά και η ποιότητα στο φωτορεπορτάζ. Ακόμη, αναφέρθηκαν συνοπτικά οι έννοιες της τεχνητής νοημοσύνης, των μεγάλων γλωσσικών μοντέλων και της μηχανικής προτροπών.

Στο εμπειρικό σκέλος της έρευνας χρησιμοποιήθηκαν τα προγράμματα Notion και Excel όπου από τον Απρίλιο του 2025 έως τον Ιούλιο του 2025 πραγματοποιήθηκε η συλλογή και η ανάλυση δείγματος 110 δημοσιογραφικών άρθρων επικαιρότητας από τον ελληνικό ψηφιακό τύπο. Τα άρθρα επελέγησαν ώστε να καλύπτουν ποικιλία ως προς τη θεματολογία, τη μορφή (κοινωνία, πολιτική), καθώς και την ποιότητα της σύνταξής τους (ποιοτικά ή μη ποιοτικά). Κάθε άρθρο αξιολογήθηκε με βάση συγκεκριμένα ποιοτικά κριτήρια, όπως η ακρίβεια του περιεχομένου, η παρουσία ή απουσία πηγών, η σύνδεση τίτλου με κείμενο, η ύπαρξη ή μη συναισθηματικής φόρτισης, η γλωσσική αρτιότητα και η ταυτοποίηση του συντάκτη. Η καταγραφή αυτών των χαρακτηριστικών επέτρεψε την ταξινόμηση των άρθρων σε ποιοτικά και μη ποιοτικά.

AutoSave					
Ποιότητα άρθρων (επικαιρότητα)					
Search (Cmd + Ctrl + U)					
Home Insert Draw Page Layout Formulas Data Review View Automate					
B108					
https://www.kathimerini.gr/society/reportaz/563714872/metanasteyitiko-kriti-kleisti-domi-den-chreiazetai/					
	A	B	C	D	E
1	Θεματολογία άρθρου	URL	Quality Rating	Notes	Ημερομηνία
2	Απεργία 9/4/25	https://www.parapolitika.gr/ell/	Low Quality	ίσως είναι αντιγραφή άλλου γιατί παντού βλέπω το ίδιο κείμενο, δεν γράφει το όνομα	April 7, 2025
3	Απεργία 9/4/25	https://www.avgi.gr/koinonia/5/	High Quality	Πάλι δεν έχει το όνομα του δημοσιογράφου όμως αναφέρει επαρκείς πληροφορίες χ	April 7, 2025
4	Απεργία 9/4/25	https://www.mikanitouxronou.gr/	Low Quality	Ανεπαρκής κάλυψη του θέματος.	April 7, 2025
5	ηφαιστειακή δραστηριότητα στη Σαντορίνη	https://www.newsbeast.gr/gree/	Low Quality	παρά την δυνατή lead παράγραφο, το κείμενο είναι πολύ πυκνογραμμένο και δυσανά	April 7, 2025
6	ηφαιστειακή δραστηριότητα στη Σαντορίνη	https://www.tovima.gr/2025/04/	High Quality	Παρέχει πληρέστερη και πιο επιστημονικά διατυπωμένη παρουσίαση. Η γλώσσα είν	April 7, 2025
7	ηφαιστειακή δραστηριότητα στη Σαντορίνη	https://www.newsbreak.gr/ella/	Low Quality	δίνει μόνο γενικές πληροφορίες, δε προσπαθεί να αναλύσει κάτι πέρα από αυτό	April 7, 2025
8	ηφαιστειακή δραστηριότητα στη Σαντορίνη	https://www.naftemporiki.gr/sc/	High Quality	πιο επιστημονικές εξηγήσεις και αναλύει τα ευρήματα	April 7, 2025
9	ηφαιστειακή δραστηριότητα στη Σαντορίνη	https://www.in.gr/2025/04/07/	Low Quality	Περισσότερο δημοσιογραφικό, λιγότερο επιστημονικό. Δεν εξειδικεύει τους μηχανισ	April 7, 2025
10	παραολυμπιονίκη/ αεροπλάνο	https://www.tovima.gr/2025/04/	Low Quality	η lead παράγραφος είναι ελλιπής. Δεν υπάρχει το πότε, το γιατί, το όνομα της παραο	April 9, 2025
11	παραολυμπιονίκη/ αεροπλάνο	https://www.ekriti.gr/gossip-life/	High Quality	Πάλι σου δίνει την εντύπωση ότι η παραολυμπιονίκης που της συνέβη το γεγονός είν	April 9, 2025
12	παραολυμπιονίκη/ αεροπλάνο	https://parallaximag.gr/epikairo/	Low Quality	υπάρχει σχόλιο από τον δημοσιογράφο "απίστευτη καταγγελία", πάλι δίνει την εντύ	April 9, 2025
13	παραολυμπιονίκη/ αεροπλάνο	https://www.msn.com/el-gr/ne/	Low Quality	πάρα πολύ έντονο το σχόλιο του δημοσιογράφου εδώ, λείπει λοιπόν η αντικειμενική	April 9, 2025
14	παραολυμπιονίκη/ αεροπλάνο	https://www.newsbreak.gr/ella/	Low Quality	πάρα πολύ έντονο το σχόλιο του δημοσιογράφου εδώ, λείπει λοιπόν η αντικειμενική	April 9, 2025
15	Κάτω πατήσια/ φωτιά σε λεωφορείο	https://www.tovima.gr/2025/04/	High Quality	παρέχει ικανοποιητικές πληροφορίες για πρώτη κάλυψη της είδησης	April 9, 2025
16	Νεκρή ηλκιωμένη από φωτιά σε διαμέρισμα	https://www.topontiki.gr/2025/	Low Quality	αντί για "πτώμα" θα έδειχνε περισσότερο σεβασμό με τη λέξη "σορός". Ελλιπής καλ	April 10, 2025
17	Νεκρή ηλκιωμένη από φωτιά σε διαμέρισμα	https://www.skai.gr/news/gree/	Low Quality	ανεπαρκείς πληροφορίες.	April 10, 2025
18	τροχαίο Εγνατία	https://www.ertnews.gr/eidisei/	High Quality	σημαντικό το ότι αναγράφεται το όνομα των δημοσιογράφων, επαρκείς πληροφορίες	April 17, 2025
19	ΟΧΣ (θαλάσσιος Χωροταξικός σχεδιασμός)	https://www.skai.gr/news/polit/	High Quality	αντικειμενική είδηση, με ξεκάθαρες πηγές και καλογραμμένο κείμενο	April 17, 2025
20	Βούτες Ηρακλείου (ρηγματώσεις)	https://www.cretalive.gr/kriti/a/	High Quality	Καταγράφεται η δημοσιογράφος του ρεπορτάζ, σωστή χρήση της γλώσσας χωρίς ο	April 28, 2025
21	Βούτες Ηρακλείου (ρηγματώσεις)	https://www.kathimerini.gr/soc/	Low Quality	"Επειτασά" οι λέξεις δεν έπρεπε να είναι ενωμένες.	April 28, 2025
22	Βούτες Ηρακλείου (ρηγματώσεις)	https://www.iefimerida.gr/ellad/	Low Quality	ορθογραφικό λάθος!	April 28, 2025
23	Βούτες Ηρακλείου (ρηγματώσεις)	https://www.news247.gr/ellada/	Low Quality	ορθογραφικό λάθος!	April 28, 2025
24	Βούτες Ηρακλείου (ρηγματώσεις)	https://www.protothema.gr/gre/	High Quality	Καλή σύνταξη, χωρίς ορθογραφικά λάθη, χωρίς σχόλια, αντικειμενική είδηση.	April 28, 2025
25	Βούτες Ηρακλείου (ρηγματώσεις)	https://www.cnn.gr/ellada/stor/	Low Quality	ορθογραφικό λάθος	April 28, 2025
26	πειραματικά σχολεία	https://www.in.gr/2025/05/01/	High Quality	ένα συντακτικό λάθος, κατά τα άλλα πολύ καλογραμμένο κείμενο, αντικειμενικό, καλ	May 2, 2025
27	πειραματικά σχολεία	https://www.news247.gr/paide/	High Quality	Καλή σύνταξη, χωρίς ορθογραφικά λάθη, χωρίς σχόλια, αντικειμενική είδηση.	May 2, 2025
28	πειραματικά σχολεία	https://www.esos.gr/arhtra/93/	Low Quality	η lead δεν είναι δυνατή, το κείμενο είναι λίγο πυκνογραμμένο και δυσανάγνωστο. Υπ	May 2, 2025
29	πειραματικά σχολεία	https://www.protagon.gr/epika/	Low Quality	η lead δεν είναι δυνατή	May 2, 2025
30	πειραματικά σχολεία	https://www.alfavita.gr/ekpaide/	Low Quality	Ανεπαρκής κάλυψη του θέματος.	May 2, 2025
31	πειραματικά σχολεία	https://www.lifo.gr/nw/greece/	Low Quality	Ανεπαρκής κάλυψη του θέματος.	May 2, 2025

AutoSave					
Ποιότητα άρθρων (επικαιρότητα)					
Search (Cmd + Ctrl + U)					
Home Insert Draw Page Layout Formulas Data Review View Automate					
B108					
https://www.kathimerini.gr/society/reportaz/563714872/metanasteyitiko-kriti-kleisti-domi-den-chreiazetai/					
	A	B	C	D	E
81	Θεσσαλονίκη - Βρέφος μόνο στο μπαλκόνι ενώ	https://www.zougla.gr/greece/	Low Quality	Το άρθρο βασίζεται σε έντονα δραματικό τίτλο και περιεχόμενο, χωρίς επαρκή επιβε	June 17, 2025
82	Θεσσαλονίκη - Βρέφος μόνο στο μπαλκόνι ενώ	https://www.voria.gr/article/the/	High Quality	Παραθέτει βασικές πληροφορίες για το περιστατικό αλλά χρησιμοποιεί υπερβολικά	June 17, 2025
83	Θεσσαλονίκη - Βρέφος μόνο στο μπαλκόνι ενώ	https://www.news247.gr/ellada/	High Quality	Καταγράφει με σαφήνεια το περιστατικό, χωρίς υπερβολή, και παραθέτει τις ενέρ	June 17, 2025
84	Θεσσαλονίκη - Βρέφος μόνο στο μπαλκόνι ενώ	https://www.protothema.gr/gre/	Low Quality	Υπερβολικά δραματοποιημένη παρουσίαση, χωρίς διασταυρωμένα στοιχεία ή συνο	June 17, 2025
85	Πολιτικές εξελίξεις για την υπόθεση Τεμπών	https://www.protothema.gr/pol/	High Quality	Λειτουργεί κυρίως ως δήλωση αποποίησης ευθυνών του Κεφαλογιάννη. Δεν υπάρ	June 18, 2025
86	Πολιτικές εξελίξεις για την υπόθεση Τεμπών	https://902.gr/eidisi/voyli/39590/	Low Quality	είναι ξεκάθαρα κομματικής γραμμής, χωρίς δημοσιογραφική ουδετερότητα. Παραθέ	June 18, 2025
87	Πολιτικές εξελίξεις για την υπόθεση Τεμπών	https://www.documentonews.gr/	Low Quality	Έχει πολιτική φόρτιση. Δεν περιέχει δηλώσεις από όλες τις πλευρές.	June 18, 2025
88	Πολιτικές εξελίξεις για την υπόθεση Τεμπών	https://www.protothema.gr/pol/	Low Quality	καλύπτει περισσότερο την εικόνα και τις κινήσεις Καραμανλή με έμφαση στην πολιτι	June 18, 2025
89	Επίθεση σκύλου σε τρίχρονο στη Θεσσαλονίκη	https://www.news247.gr/ellada/	High Quality	παραστασιοποιεί ψύχραιμα το γεγονός με βασικές πληροφορίες, χωρίς υπερβολές ή	June 18, 2025
90	Επίθεση σκύλου σε τρίχρονο στη Θεσσαλονίκη	https://www.protothema.gr/gre/	Low Quality	Το άρθρο δίνει έμφαση στο σημείο του τραυματισμού χωρίς να προσθέτει περαιτέρω	June 18, 2025
91	Επίθεση σκύλου σε τρίχρονο στη Θεσσαλονίκη	https://www.zougla.gr/greece/	Low Quality	σύντομο άρθρο χωρίς επιπλέον πλαίσιο. Δεν καταγράφονται μαρτυρίες ή επίσημες	June 18, 2025
92	Επίθεση σκύλου σε τρίχρονο στη Θεσσαλονίκη	https://www.e-radio.gr/post/29/	Low Quality	Είναι απλοϊκό, πιθανώς αναδημοσίευση, χωρίς πηγές ή δομή. Περιέχει και συντακτικ	June 18, 2025
93	Κακοποίηση 88χρονης από αποκλειστική στην κ	https://www.patriss.gr/kriti/tin-k/	Low Quality	Συνασθηματικά φορτισμένο ύφος, δίνει έμφαση στη μαρτυρία της κόρης χωρίς δημ	June 18, 2025
94	Κακοποίηση 88χρονης από αποκλειστική στην κ	http://zougla.gr/greece/irakleio/	Low Quality	Το άρθρο δεν παραθέτει επίσημες πηγές, η σύνταξη είναι πρόχειρη και υπάρχουν	June 18, 2025
95	Κακοποίηση 88χρονης από αποκλειστική στην κ	https://www.cnn.gr/ellada/stor/	High Quality	Καλή τεκμηρίωση, συνοδεύεται από βίντεο και αποφεύγεται ο υπερβολικός λόγος.	June 18, 2025
96	Κακοποίηση 88χρονης από αποκλειστική στην κ	https://www.efsyn.gr/ellada/as/	High Quality	Ουδέτερο ύφος, αναφορά σε επίσημες πηγές, σοβαρή παρουσίαση του περιστατικ	June 18, 2025
97	Κακοποίηση 88χρονης από αποκλειστική στην κ	https://www.iefimerida.gr/ellad/	Low Quality	Αναδημοσίευση χωρίς ιδιαίτερη επεξεργασία, χωρίς επιπλέον πληροφορίες. Ουδέτ	June 18, 2025
98	Κακοποίηση 88χρονης από αποκλειστική στην κ	https://www.cretalive.gr/kriti/m/	Low Quality	Είναι ελλιπές και αδύναμο συντακτικά. Η επιλογή ρήματος στον τίτλο προκαλεί	June 18, 2025
99	Αμμουδάρια: Τουρίστρια σώθηκε από πνιγμό	https://www.tanea.gr/2025/06/	High Quality	Ολοκληρωμένο άρθρο με σαφή παρουσίαση των γεγονότων, ουδέτερο ύφος και παρ	June 18, 2025
100	Αμμουδάρια: Τουρίστρια σώθηκε από πνιγμό	https://www.enikos.gr/society/	Low Quality	Περιορισμένη έκταση και έμφαση μόνο στον ναυαγιστή. Ανεπαρκείς πληροφορίες	June 18, 2025
101	τροχαίο κολωνάκι	https://www.efsyn.gr/ellada/as/	Low Quality	Απουσία links ή πηγών, δεν υπάρχει συσχέτιση τίτλου-εικόνας, λείπουν αποδείξ	July 14, 2025
102	τροχαίο κολωνάκι	https://www.protothema.gr/gre/	Low Quality	Έντονη συναισθηματικότητα, clickbait τίτλος με εισαγωγικά, απουσία υπογραφής, χ	July 14, 2025
103	τροχαίο κολωνάκι	https://www.ertnews.gr/feature/	Low Quality	Δεν υπάρχει υπογραφή, χωρίς links ή πηγές, τίτλος περισσότερο περιγραφικός του	July 14, 2025
104	ΟΠΕΚΕΠΕ	https://www.ertnews.gr/eidisei/	Low Quality	Δεν αναφέρεται όνομα συντάκτη, τίτλος με έντονη συναισθηματικότητα και έντονο	July 14, 2025
105	ΟΠΕΚΕΠΕ	https://www.tovima.gr/2025/07/	Low Quality	Αν και πιο συγκρατημένο ύφος, λείπουν links, δεν υπάρχει υπογραφή συντάκτη, βασ	July 14, 2025
106	ΟΠΕΚΕΠΕ	https://www.efsyn.gr/politiki/irakleio/	Low Quality	Γνώμη με έντονη συναισθηματικότητα και ειρωνικά εισαγωγικά, καθάρη υποκειμενικ	July 14, 2025
107	ΟΠΕΚΕΠΕ	https://www.efsyn.gr/politiki/ky/	Low Quality	Έντονη γλώσσα, χρήση ειρωνικών μεταφορικών φράσεων όπως «βάζουν στο πλυντ	July 14, 2025
108	μεταναστευτικό	https://www.kathimerini.gr/soc/	Low Quality	Λίγο παραπλανητική φωτογραφία με το μωρό και τις γυναίκες (η πλειονότητα των	July 14, 2025
109	μεταναστευτικό	https://www.tovima.gr/print/soc/	Low Quality	Εξικά πολύ λογοτεχνικά και ποιητικά, έντονο ο συναισθηματισμός προσπαθεί να	July 14, 2025
110	δική Φιλίππιδη	https://www.protothema.gr/greece/article/	Low Quality	Πολύ πυκνογραμμένο κείμενο, ο υποτίτλος "καρμπον" απόφαση μετρεύει λίγο τον	July 14, 2025

Ποιότητα άρθρων AI...						
A.I. Project / ... / Επικαιρότητα/ Κοινωνία / Ποιότητα άρθρων						
This page is live on grave-zipper-bbf.notion.site View site Site settings						
Α/α	Θεματολογία άρθρου	URL	★ Quality Rating	Reviewer	Notes	Date
1	Απεργία 9/4/25	parapolitika.gr/ell...plana/	Low Quality	Iva Ρεντίφη	ίσως είναι αντιγραφή άλλου	April 7, 2025
2	Απεργία 9/4/25	avg1.gr/koi...aforas	High Quality	Iva Ρεντίφη	Πάλι δεν έχει το όνομα του ξ	April 7, 2025
3	Απεργία 9/4/25	mixanitouxronou.gr/24o...foras/	Low Quality	Iva Ρεντίφη	Ανεπαρκής κάλυψη του θέμ	April 7, 2025
4	ηφαιστειακή δραστηριότητα	newsbeast.gr/gre...resias	Low Quality	Iva Ρεντίφη	παρά την δυνατή lead παρά	April 7, 2025
5	ηφαιστειακή δραστηριότητα	tovima.gr/202...rfosi/	High Quality	Iva Ρεντίφη	Παρέχει πληρέστερη και πιο	April 7, 2025
6	ηφαιστειακή δραστηριότητα	newsbreak.gr/ell...imata/	Low Quality	Iva Ρεντίφη	δίνει μόνο γενικές πληροφορίες	April 7, 2025
7	ηφαιστειακή δραστηριότητα	naftemporiki.gr/soc...omena/	High Quality	Iva Ρεντίφη	πιο επιστημονικές εξηγήσει	April 7, 2025
8	ηφαιστειακή δραστηριότητα	in.gr/202...foroi/	Low Quality	Iva Ρεντίφη	Περισσότερο δημοσιογραφ	April 7, 2025
9	παραολυμπιονίκη/ αεροπλά	tovima.gr/202...plano/	Low Quality	Iva Ρεντίφη	η lead παράγραφος είναι ελ	April 9, 2025
10	παραολυμπιονίκη/ αεροπλά	ekriti.gr/gos...ioniki	Low Quality	Iva Ρεντίφη	Πάλι σου δίνει την εντύπω	April 9, 2025
11	παραολυμπιονίκη/ αεροπλά	parallaximag.gr/epi...axidio	Low Quality	Iva Ρεντίφη	υπάρχει σχόλιο από τον δημ	April 9, 2025
12	παραολυμπιονίκη/ αεροπλά	msn.com/el...1Cr87g	Low Quality	Iva Ρεντίφη	πάρα πολύ έντονο το σχόλιο	April 9, 2025
13	παραολυμπιονίκη/ αεροπλά	newsbreak.gr/ell...oniki/	Low Quality	Iva Ρεντίφη	πάρα πολύ έντονο το σχόλιο	April 9, 2025
14	Κάτω πατήσια/ φωτιά σε λεω	tovima.gr/202...nikos/	High Quality	Iva Ρεντίφη	παρέχει ικανοποιητικές πλη	April 9, 2025
15	Νεκρή ηλικομένη από φωτι	topontiki.gr/202...i-tis/	Low Quality	Iva Ρεντίφη	αντί για "πτώμα" θα έδειχνε	April 10, 2025
16	Νεκρή ηλικομένη από φωτι	skai.gr/new...oikia	Low Quality	Iva Ρεντίφη	ανεπαρκείς πληροφορίες.	April 10, 2025
17	τροχαίο Εγνατία	ertnews.gr/eld...lodia/	High Quality	Iva Ρεντίφη	σημαντικό το ότι αναγράφε	April 17, 2025
18	ΘΧΣ (βαλάνσας) Χωροταξικό	skai.gr/new...ainosi	High Quality	Iva Ρεντίφη	αντικειμενική είδηση, με ξε	April 17, 2025
19	Βούτες Ηρακλείου (ρηγματώ	cretalive.gr/kri...video	High Quality	Iva Ρεντίφη	Καταγράφεται η δημοσιογρ	April 28, 2025
20	Βούτες Ηρακλείου (ρηγματώ	kathimerini.gr/en...nitha/	Low Quality	Iva Ρεντίφη	"Επείγουσα" οι λέξεις δεν έ	April 28, 2025

Στη συνέχεια, εφαρμόστηκε η μεθοδολογία της μηχανικής προτροπών. Διατυπώθηκαν διαφορετικές εκδοχές προτροπών, οι οποίες εισήχθησαν σε ένα Chatbot του ChatGPT με στόχο την αξιολόγηση των άρθρων. Το μοντέλο καλούνταν κάθε φορά να καταγράψει κατά πόσο το άρθρο θεωρείται ποιοτικό ή μη ποιοτικό και να τεκμηριώσει την απόφασή του με βάση τα ίδια κριτήρια που είχαν τεθεί εκ των προτέρων. Οι απαντήσεις του συστήματος αναλύθηκαν ως προς τη ταύτιση με την προϋπάρχουσα ανθρώπινη αξιολόγηση (στο Excel και το Notion) , τη σαφήνεια και την τεκμηρίωση. Η διαδικασία επαναλήφθηκε με παραλλαγές στα prompts, με σκοπό τη βελτιστοποίησή τους και την αναγνώριση εκείνης της διατύπωσης που προκαλεί την τέλεια απόκριση του μοντέλου.

Αυτή η μεθοδολογία δίνει τη δυνατότητα να δούμε με έναν διαφορετικό τρόπο πώς ο τρόπος που διατυπώνουμε κάτι προς ένα γλωσσικό μοντέλο, όπως το GPT, μπορεί να επηρεάσει άμεσα την απάντηση που θα πάρουμε. Η μελέτη δεν μένει μόνο στο πώς λειτουργεί η «νοημοσύνη» του συστήματος, αλλά δείχνει και πόσο σημαντικό είναι να το χρησιμοποιούμε με σύνεση - ειδικά στη δημοσιογραφία, όπου η ποιότητα της πληροφορίας παίζει μεγάλο ρόλο για την ενημέρωση και τη δημοκρατία.

8. Αποτελέσματα

Η παρούσα ενότητα παρουσιάζει τα κύρια ευρήματα της πρακτικής δοκιμής που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο αυτής της εργασίας, με στόχο την ανακάλυψη της βέλτιστης προτροπής (prompt) για την αξιολόγηση της ποιότητας δημοσιογραφικών άρθρων μέσω ενός μεγάλου γλωσσικού μοντέλου τεχνητής νοημοσύνης. Στο πείραμα χρησιμοποιήθηκαν διαφορετικές εκδοχές prompt, οι οποίες στάλθηκαν σε ένα chatbot του ChatGPT, και καταγράφηκαν οι αποκρίσεις του μοντέλου ως προς την αξιολόγηση του ίδιου δημοσιογραφικού κειμένου κάθε φορά. Η ανάλυση εστιάζει στο κατά πόσο το εκάστοτε prompt επέτρεψε στο μοντέλο να αξιολογήσει το άρθρο με ακρίβεια, αιτιολόγηση και με βάση ποιοτικά δημοσιογραφικά κριτήρια αλλά και με το πόσο ταυτίζεται με την ήδη υπάρχουσα ανθρώπινη αξιολόγηση που εκτελέστηκε σε προγενέστερο στάδιο. Στην αρχή, οι αξιολογήσεις της μηχανής δεν ταυτίζονταν καθόλου με την ανθρώπινη αξιολόγηση (0% ταύτιση).

Οι πρώτες προτροπές που στάλθηκαν είχαν την εξής μορφή:

Prompt 1: Είσαι αρχισυντάκτης σε μια αίθουσα σύνταξης. Η δουλειά σου είναι να αξιολογήσεις τα δημοσιογραφικά άρθρα που θα λαμβάνεις ως ποιοτικά ή μη ποιοτικά και να αιτιολογείς με ακρίβεια και λεπτομέρεια την απάντησή σου. Τα κριτήρια με τα οποία θα κρίνεις τα άρθρα είναι τα εξής: ένα δημοσιογραφικό άρθρο επικαιρότητας πρέπει να είναι αντικειμενικό, δηλαδή να μην εμπεριέχει σε καμία περίπτωση σχόλιο ή προσωπική άποψη δημοσιογράφου. Ακόμη, η πληροφορία πρέπει να είναι αληθής και να ανιχνεύεις αμέσως την ψευδή παρουσίαση της πραγματικότητας. Επιπλέον, πρέπει να ελέγχει το άρθρο για συντακτικά, γραμματικά και ορθογραφικά λάθη καθώς η ορθή χρήση της ελληνικής γλώσσας είναι ένα πολύ σημαντικό κριτήριο. Θέλω να λάβεις υπόψιν σου ότι τα πολλά σημεία στίξης εκτός από την τελεία και το κόμμα δηλώνουν χαμηλή ποιότητα. Το ίδιο και τα κεφαλαία γράμματα. Ένα ποιοτικό άρθρο περιλαμβάνει το όνομα του δημοσιογράφου που το έγραψε. Ένα άρθρο πάντα

πρέπει να ακολουθεί βασικές ηθικές αρχές χωρίς γραφικές εικόνες, περιγραφές και ασυναίσθητες λέξεις που προσβάλλουν (πχ βρισιές, σεξουαλικές λέξεις και εικόνες κλπ). Πρέπει να γνωρίζεις πότε τα εισαγωγικά μπορούν να θεωρηθούν ειρωνικά και χλευαστικά και πότε λειτουργούν σωστά. Επίσης, ένα ποιοτικό άρθρο αποφεύγει την έντονη συναισθηματικότητα και την επίκληση στο συναίσθημα. Είναι ευθύς, λιτό, αντικειμενικό και απέριττο. Θα πρέπει να εστιάζει στην ενημέρωση του αναγνώστη και σε τίποτε άλλο. Σου παραθέτω δύο άρθρα του ίδιου θέματος με διαφορετική ποιότητα. Μπορείς να μου τα χαρακτηρίσεις; <https://www.parapolitika.gr/ellada/article/1539379/apergia-horis-ptiseis-gia-24-ores-pote-kathilonodai-ta-aeroplana/>
https://www.avgi.gr/koinonia/503559_xesikomos-tin-tetarti-poioti-symmetehoynti-ishyei-me-ta-mesa-mazikis-metaforas

BOT: Απο τα άρθρα που μου παρέθεσες, το πρώτο από το [parapolitika.gr](https://www.parapolitika.gr) εμφανίζει υψηλή ποιότητα, με αντικειμενική προσέγγιση και αληθείς πληροφορίες. Έχει ορθογραφικά και συντακτικά χωρίς λάθη. Το δεύτερο άρθρο από το [avgi.gr](https://www.avgi.gr) δεν πληροί τα κριτήρια ποιότητας, καθώς περιέχει σημεία στίξης, κλαψώδεις αποκλίσεις και σταυροειδή κεφαλαία γράμματα, παρουσιάζοντας έντονη συναισθηματικότητα και έλλειψη αντικειμενικότητας. (0% αξιολόγηση)

Prompt 2: Είσαι αρχισυντάκτης σε μια αίθουσα σύνταξης. Η δουλειά σου είναι να αξιολογήσεις τα δημοσιογραφικά άρθρα που θα λαμβάνεις ως ποιοτικά ή μη ποιοτικά και να αιτιολογείς με ακρίβεια και λεπτομέρεια την απάντησή σου. Τα κριτήρια με τα οποία θα κρίνεις τα άρθρα είναι τα εξής: ένα δημοσιογραφικό άρθρο επικαιρότητας πρέπει να είναι αντικειμενικό, δηλαδή να μην εμπεριέχει σε καμία περίπτωση σχόλιο ή προσωπική άποψη δημοσιογράφου. Ακόμη, η πληροφορία πρέπει να είναι αληθής και να ανιχνεύεις αμέσως την ψευδή παρουσίαση της πραγματικότητας. Επιπλέον, πρέπει να ελέγχεις το άρθρο για συντακτικά, γραμματικά και ορθογραφικά λάθη καθώς η ορθή χρήση της ελληνικής γλώσσας είναι ένα πολύ σημαντικό κριτήριο. Θέλω να λάβεις υπόψιν σου ότι τα πολλά σημεία στίξης εκτός από την τελεία και το κόμμα δηλώνουν χαμηλή ποιότητα. Το ίδιο και τα κεφαλαία γράμματα. Ένα ποιοτικό άρθρο

περιλαμβάνει το όνομα του δημοσιογράφου που το έγραψε. Ένα άρθρο πάντα πρέπει να ακολουθεί βασικές ηθικές αρχές χωρίς γραφικές εικόνες, περιγραφές και ασυναίσθητες λέξεις που προσβάλλουν (πχ βρισιές, σεξουαλικές λέξεις και εικόνες κλπ). Πρέπει να γνωρίζεις πότε τα εισαγωγικά μπορούν να θεωρηθούν ειρωνικά και χλευαστικά και πότε λειτουργούν σωστά. Επίσης, ένα ποιοτικό άρθρο αποφεύγει την έντονη συναισθηματικότητα και την επίκληση στο συναίσθημα. Είναι ευθύς, λιτό, αντικειμενικό και απέριττο. Θα πρέπει να εστιάζει στην ενημέρωση του αναγνώστη και σε τίποτε άλλο. Πρέπει να ξεχωρίζεις ποιο άρθρο είναι αντιγραφή δελτίου τύπου και σε ποιο έχει γίνει δημοσιογραφική έρευνα. Σου παραθέτω δύο άρθρα του ίδιου θέματος με διαφορετική ποιότητα. Για παράδειγμα,

<https://www.parapolitika.gr/ellada/article/1539379/apergia-horis-ptiseis-gia-24-ores-pote-kathilonodai-ta-aeroplana/> Αυτό είναι χαμηλής ποιότητας γιατί ίσως είναι αντιγραφή άλλου γιατί παντού βλέπω το ίδιο κείμενο, δεν γράφει το όνομα του δημοσιογράφου, ελλιπείς πληροφορίες. Εδώ χρησιμοποιεί ειρωνικά εισαγωγικά "ρολά" και η φωτογραφία του κειμένου δεν ταυτίζεται απόλυτα με την πληροφορία του άρθρου.

https://www.avgi.gr/koinonia/503559_xesikomos-tin-tetarti-poioti-symmetehoyn-ti-ishyei-me-ta-mesa-mazikis-metaforas αυτό είναι υψηλής ποιότητας γιατί συγκριτικά με το προηγούμενο παραθέτει περισσότερες πληροφορίες, έχει γίνει καλύτερη έρευνα και η φωτογραφία του άρθρου ταυτίζεται απόλυτα με το κείμενο. μπορείς να μου χαρακτηρίσεις αυτό;

<https://www.mixanitouxronou.gr/24ori-apergia-stis-9-apriliou-apo-gsee-kai-adedy-pos-tha-kinithoyn-ta-mesa-mazikis-metaforas/>

BOT: Το άρθρο από το Newsbeast.gr εμφανίζει υψηλή ποιότητα. Περιλαμβάνει πλούσιες πληροφορίες, δείχνει έρευνα και η φωτογραφία εναρμονίζεται με το κείμενο. Επιπλέον, ακολουθεί ηθικούς κανόνες δημοσιογραφίας, δεν περιέχει προσβλητικές λέξεις ή εικόνες και παρουσιάζει αντικειμενικά τα γεγονότα. Συνολικά, το άρθρο του Newsbeast.gr πληροί τα κριτήρια υψηλής ποιότητας δημοσιογραφίας. (0% αξιολόγηση)

Έπειτα, αφού δόθηκαν παραδείγματα ανθρώπινης αξιολόγησης των άρθρων στην γλωσσική μηχανή, τα ποσοστά ταύτισης αυξήθηκαν θεαματικά.

Prompt 3: Είσαι αρχισυντάκτης σε μια αίθουσα σύνταξης. Η δουλειά σου είναι να αξιολογήσεις τα δημοσιογραφικά άρθρα που θα λαμβάνεις ως ποιοτικά ή μη ποιοτικά και να αιτιολογείς με ακρίβεια και λεπτομέρεια την απάντησή σου. Τα κριτήρια με τα οποία θα κρίνεις τα άρθρα είναι τα εξής: ένα δημοσιογραφικό άρθρο επικαιρότητας πρέπει να είναι αντικειμενικό, δηλαδή να μην εμπεριέχει σε καμία περίπτωση σχόλιο ή προσωπική άποψη δημοσιογράφου. Ακόμη, η πληροφορία πρέπει να είναι αληθής και να ανιχνεύεις αμέσως την ψευδή παρουσίαση της πραγματικότητας. Επιπλέον, πρέπει να ελέγχεις το άρθρο για συντακτικά, γραμματικά και ορθογραφικά λάθη καθώς η ορθή χρήση της ελληνικής γλώσσας είναι ένα πολύ σημαντικό κριτήριο. Θέλω να λάβεις υπόψιν σου ότι τα πολλά σημεία στίξης εκτός από την τελεία και το κόμμα δηλώνουν χαμηλή ποιότητα. Το ίδιο και τα κεφαλαία γράμματα. Ένα ποιοτικό άρθρο περιλαμβάνει το όνομα του δημοσιογράφου που το έγραψε. Ένα άρθρο πάντα πρέπει να ακολουθεί βασικές ηθικές αρχές χωρίς γραφικές εικόνες, περιγραφές και ασυναίσθητες λέξεις που προσβάλλουν (πχ βρισιές, σεξουαλικές λέξεις και εικόνες κλπ). Πρέπει να γνωρίζεις πότε τα εισαγωγικά μπορούν να θεωρηθούν ειρωνικά και χλευαστικά και πότε λειτουργούν σωστά. Επίσης, ένα ποιοτικό άρθρο αποφεύγει την έντονη συναισθηματικότητα και την επίκληση στο συναίσθημα. Είναι ευθύς, λιτό, αντικειμενικό και απέριτο. Θα πρέπει να εστιάζει στην ενημέρωση του αναγνώστη και σε τίποτε άλλο. Πρέπει να

ξεχωρίζεις ποιο άρθρο είναι αντιγραφή δελτίου τύπου και σε ποιο έχει γίνει δημοσιογραφική έρευνα. Σου παραθέτω δύο άρθρα του ίδιου θέματος με διαφορετική ποιότητα. Το άρθρο δεν πρέπει να είναι πυκνογραμμένο και δυσανάγνωστο, πρέπει να έχει γίνει καλή έρευνα και να βγάξει ουσιαστικά συμπεράσματα. Για παράδειγμα,

<https://www.newsbeast.gr/greece/arthro/12252984/nea-stoicheia-gia-tin-ifaisteiaki-drastiriotita-sti-santorini-ta-evrimata-tou-apth-kai-tis-italikis-diastimikis-ypiresias> παρά την δυνατή lead παράγραφο, το κείμενο είναι πολύ πυκνογραμμένο και δυσανάγνωστο και δεν αναφέρει κάτι ουσιαστικό, βγάζοντας κάποιο συμπέρασμα για το θέμα. Μπορείς να μου αξιολογήσεις αυτό το άρθρο; <https://www.tovima.gr/2025/04/07/society/santorini-katagrafikan-ifaisteiaki-drastiriotita-kai-edafiki-paramorfosi/>

BOT: Βάσει των κριτηρίων που προσδιορίσατε, το άρθρο από το [tovima.gr](https://www.tovima.gr) φαίνεται να πληροί τα πρότυπα ποιοτικής δημοσιογραφίας. Παρέχει αντικειμενικές πληροφορίες χωρίς προσωπικές απόψεις, ενώ η ορθότητα των πληροφοριών φαίνεται να είναι εξασφαλισμένη. Επιπλέον, το κείμενο φαίνεται να είναι καλά δομημένο, ευανάγνωστο και προσφέρει ουσιαστικά συμπεράσματα για το θέμα που αναλύει. Με βάση τα παραπάνω, το άρθρο από το [tovima.gr](https://www.tovima.gr) μπορεί να θεωρηθεί ποιοτικό και ικανοποιητικό από σκοπό της ποιότητας του δημοσιογραφικού έργου. (80% αξιολόγηση)

Σύγκριση με την ανθρώπινη αξιολόγηση: Υψηλής ποιότητας. Παρέχει πληρέστερη και πιο επιστημονικά διατυπωμένη παρουσίαση. Η γλώσσα είναι πιο ουδέτερη, δημοσιογραφικά συγκροτημένη και δεν υπερβάλλει. Υπάρχει ξεκάθαρη αναφορά σε πηγές και εμπλεκόμενους επιστήμονες/φορείς.

Prompt 4: Είσαι αρχισυντάκτης σε μια αίθουσα σύνταξης. Η δουλειά σου είναι να αξιολογήσεις τα δημοσιογραφικά άρθρα που θα λαμβάνεις ως ποιοτικά ή μη ποιοτικά και να αιτιολογείς με ακρίβεια και λεπτομέρεια την απάντησή σου. Τα κριτήρια με τα οποία θα κρίνεις τα άρθρα είναι τα εξής: ένα δημοσιογραφικό άρθρο επικαιρότητας πρέπει να είναι αντικειμενικό, δηλαδή να μην εμπεριέχει σε καμία περίπτωση σχόλιο ή προσωπική άποψη δημοσιογράφου. Ακόμη, η πληροφορία πρέπει να είναι αληθής και να ανιχνεύεις αμέσως την ψευδή παρουσίαση της πραγματικότητας. Επιπλέον, πρέπει να ελέγχεις το άρθρο για συντακτικά, γραμματικά και ορθογραφικά λάθη καθώς η ορθή χρήση της ελληνικής γλώσσας είναι ένα πολύ σημαντικό κριτήριο. Θέλω να λάβεις υπόψιν σου ότι τα πολλά σημεία στίξης εκτός από την τελεία και το κόμμα δηλώνουν χαμηλή ποιότητα. Το ίδιο και τα κεφαλαία γράμματα. Ένα ποιοτικό άρθρο περιλαμβάνει το όνομα του δημοσιογράφου που το έγραψε. Ένα άρθρο πάντα πρέπει να ακολουθεί βασικές ηθικές αρχές χωρίς γραφικές εικόνες, περιγραφές και ασυναίσθητες λέξεις που προσβάλλουν (πχ βρισιές, σεξουαλικές λέξεις και εικόνες κλπ). Πρέπει να γνωρίζεις πότε τα εισαγωγικά μπορούν να θεωρηθούν ειρωνικά και χλευαστικά και πότε λειτουργούν σωστά. Επίσης, ένα ποιοτικό άρθρο αποφεύγει την έντονη συναισθηματικότητα και την επίκληση στο συναίσθημα. Είναι ευθύς, λιτό, αντικειμενικό και απέριττο. Θα πρέπει να εστιάζει στην ενημέρωση του αναγνώστη και σε τίποτε άλλο. Πρέπει να ξεχωρίζεις ποιο άρθρο είναι αντιγραφή δελτίου τύπου και σε ποιο έχει γίνει δημοσιογραφική έρευνα. Σου παραθέτω δύο άρθρα του ίδιου θέματος με διαφορετική ποιότητα. Το άρθρο δεν πρέπει να είναι πυκνογραμμένο και δυσανάγνωστο, πρέπει να έχει γίνει καλή έρευνα και να βγάζει ουσιαστικά συμπεράσματα. Για παράδειγμα,

<https://www.tovima.gr/2025/04/07/society/santorini-katagrafikan-ifaisteiaki-drastiriotita-kai-edafiki-paramorfosi/> Υψηλής ποιότητας. Παρέχει πληρέστερη και πιο επιστημονικά διατυπωμένη παρουσίαση. Η γλώσσα είναι πιο ουδέτερη, δημοσιογραφικά συγκροτημένη και δεν υπερβάλλει. Υπάρχει ξεκάθαρη αναφορά σε πηγές και εμπλεκόμενους επιστήμονες/φορείς. Μπορείς να αξιολογήσεις αυτό; <https://www.newsbreak.gr/ellada/863295/adianoito-i-sky-express-arnithike-epivivasi-se-paraolympioniki/>

Bot: Το άρθρο <https://www.newsbreak.gr/ellada/863295/adianoito-i-sky-express-arnithike-epivivasi-se-paraolympioniki/> δεν πληροί τα κριτήρια υψηλής ποιότητας δημοσιογραφίας. Η γραφή είναι αδύναμη, υπερβολικά συναισθηματική και επιφέρει έντονη προσωπική άποψη. Οι πληροφορίες δεν υποστηρίζονται από αξιόπιστες πηγές και δεν ρητά αναφέρονται οι εμπλεκόμενοι. Επίσης, η γλώσσα που χρησιμοποιείται δεν είναι επαγγελματική και περιέχει συντακτικά λάθη. Συνολικά, το άρθρο δεν ανταποκρίνεται στα πρότυπα υψηλής δημοσιογραφίας. (90% αξιολόγηση)

Σύγκριση με την ανθρώπινη αξιολόγηση : Χαμηλής ποιότητας. Πάρα πολύ έντονο το σχόλιο του δημοσιογράφου εδώ, λείπει λοιπόν η αντικειμενικότητα.

Η γλωσσική μηχανή λοιπόν, έχει την δυνατότητα να αντιληφθεί την έννοια της αντικειμενικότητας αφού λάβει παραδείγματα ανθρώπινης αξιολόγησης, αναγνωρίζοντας την προσωπική άποψη και το σχόλιο.

Έπειτα από πολλές δοκιμές και στα 110 συλλεγμένα άρθρα, το prompt που φαίνεται να έχει την καλύτερη απόδοση και τα μεγαλύτερα ποσοστά ταύτισης με την ανθρώπινη αξιολόγηση ήταν το εξής:

Είσαι αρχισυντάκτης σε μια αίθουσα σύνταξης. Η δουλειά σου είναι να αξιολογήσεις τα δημοσιογραφικά άρθρα που θα λαμβάνεις ως ποιοτικά ή μη ποιοτικά και να αιτιολογείς με ακρίβεια και λεπτομέρεια την απάντησή σου. Τα κριτήρια με τα οποία θα κρίνεις τα άρθρα είναι τα εξής: Αρχικά, η lead παράγραφος (πρώτη παράγραφος του άρθρου), πρέπει να περιέχει πάντα τα 5Ws και 1H (ποιος, που, πώς, πότε, γιατί, τι). Επιπλέον, ένα δημοσιογραφικό άρθρο επικαιρότητας πρέπει να είναι αντικειμενικό, δηλαδή να μην εμπεριέχει σε καμία περίπτωση σχόλιο ή προσωπική άποψη δημοσιογράφου. Ακόμη, η πληροφορία πρέπει να είναι αληθής και να ανιχνεύεις αμέσως την ψευδή παρουσίαση της πραγματικότητας. Επιπλέον, πρέπει να ελέγχει το άρθρο για συντακτικά, γραμματικά και ορθογραφικά λάθη καθώς η ορθή χρήση της ελληνικής γλώσσας είναι ένα πολύ σημαντικό κριτήριο. Θέλω να λάβεις υπόψιν σου ότι τα πολλά σημεία στίξης εκτός από την τελεία και το κόμμα δηλώνουν χαμηλή ποιότητα. Το ίδιο και τα κεφαλαία γράμματα. Ένα ποιοτικό άρθρο περιλαμβάνει το όνομα του δημοσιογράφου που το έγραψε. Ένα ποιοτικό άρθρο πάντα πρέπει να ακολουθεί βασικές ηθικές αρχές χωρίς γραφικές εικόνες, περιγραφές και ασυναίσθητες λέξεις που προσβάλλουν (πχ βρισιές, σεξουαλικές λέξεις και εικόνες κλπ). Πρέπει να γνωρίζεις πότε τα εισαγωγικά μπορούν να θεωρηθούν ειρωνικά και χλευαστικά και πότε λειτουργούν σωστά. Επίσης, ένα ποιοτικό άρθρο αποφεύγει την έντονη συναισθηματικότητα και την επίκληση στο συναίσθημα. Είναι ευθύς, λιτό, αντικειμενικό και απέριττο. Θα πρέπει να

εστιάζει στην ενημέρωση του αναγνώστη και σε τίποτε άλλο. Σε ένα ποιοτικό άρθρο αποφεύγεται ο ποιητικός λόγος. Πρέπει να ξεχωρίζεις ποιο άρθρο είναι αντιγραφή δελτίου τύπου και σε ποιο έχει γίνει δημοσιογραφική έρευνα. Σου παραθέτω δύο άρθρα του ίδιου θέματος με διαφορετική ποιότητα. Το άρθρο δεν πρέπει να είναι πυκνογραμμένο και δυσανάγνωστο, πρέπει να έχει γίνει καλή έρευνα και να βγάζει ουσιαστικά συμπεράσματα. Οι φωτογραφίες του άρθρου θα πρέπει να ταυτίζονται με το περιεχόμενο, να βασίζονται στην πραγματικότητα και να μην φορτίζουν συναισθηματικά τον αναγνώστη. Θέλω να αξιολογείς τα άρθρα με το ύφος που τα αξιολογώ εγώ, σαν τα παραδείγματα παρακάτω. Για παράδειγμα,

<https://www.protothema.gr/politics/article/1656361/kefalogiannis-h-dikografia-ton-tebon-den-perilamvanei-anafora-sto-prosopo-mou/> είναι

χαμηλής ποιότητας γιατί λειτουργεί κυρίως ως δήλωση αποποίησης ευθυνών του Κεφαλογιάννη. Δεν υπάρχει δημοσιογραφικός έλεγχος ή αντίλογος, ενώ ο τίτλος εξυπηρετεί συγκεκριμένη εικόνα.

Ακόμη, <https://www.902.gr/eidisi/voyli/395909/g-gkiokas-o-laikos-paragontas-mporei-n-akyrosei-tis-prospatheies-syggalypsis-toy> αυτό είναι επίσης

χαμηλής ποιότητας γιατί είναι ξεκάθαρα κομματικής γραμμής, χωρίς δημοσιογραφική ουδετερότητα. Παραθέτει μονοδιάστατα τοποθέτηση του ΚΚΕ χωρίς πλαίσιο ή τεκμηρίωση.

Μπορείς να μου αξιολογήσεις το παρακάτω άρθρο ως υψηλής ή χαμηλής ποιότητας και γιατί; <https://www.documentonews.gr/article/proanakritiki-tempi-syggkroysi-me-to-kalimera-gia-ta-psifodeltia-nea-sympraxi-nd-kai-pasok/>

Ωστόσο, παρατηρείται ότι αν του ζητηθεί να βρει αν το άρθρο είναι ποιοτικό ή μη ποιοτικό και να αιτιολογήσει την αξιολόγηση του, τα ποσοστά ταύτισης κυμαίνονται από 0% - 85% . Ανάλογα με τα άρθρα που θα δοθούν είτε θα βρει την ποιότητα είτε όχι.

Όμως, αξίζει να σημειωθεί ότι, τα μεγαλύτερα ποσοστά ταύτισης με την ανθρώπινη αξιολόγηση (95%- 100%) εμφανίστηκαν όταν στο prompt προστέθηκε η ποιότητα του άρθρου και η μηχανή καλούταν απλά να αιτιολογήσει αυτό τον χαρακτηρισμό και να ανιχνεύσει τους κανόνες ποιότητας μέσα στο άρθρο.

Είσαι αρχισυντάκτης σε μια αίθουσα σύνταξης. Η δουλειά σου είναι να αξιολογήσεις τα δημοσιογραφικά άρθρα που θα λαμβάνεις ως ποιοτικά ή μη ποιοτικά και να αιτιολογείς με ακρίβεια και λεπτομέρεια την απάντησή σου. Τα κριτήρια με τα οποία θα κρίνεις τα άρθρα είναι τα εξής: Αρχικά, η lead παράγραφος (πρώτη παράγραφος του άρθρου), πρέπει να περιέχει πάντα τα 5Ws και 1H (ποιος ,που ,πώς ,πότε ,γιατί ,τι). Επιπλέον, ένα δημοσιογραφικό άρθρο επικαιρότητας πρέπει να είναι αντικειμενικό, δηλαδή να μην εμπεριέχει σε καμία περίπτωση σχόλιο ή προσωπική άποψη δημοσιογράφου. Ακόμη, η πληροφορία πρέπει να είναι αληθής και να ανιχνεύεις αμέσως την ψευδή παρουσίαση της πραγματικότητας. Επιπλέον, πρέπει να ελέγχεις το άρθρο για συντακτικά, γραμματικά και ορθογραφικά λάθη καθώς η ορθή χρήση της ελληνικής γλώσσας είναι ένα πολύ σημαντικό κριτήριο. Θέλω να λάβεις υπόψιν σου ότι τα πολλά σημεία στίξης εκτός από την τελεία και το κόμμα δηλώνουν χαμηλή ποιότητα. Το ίδιο και τα κεφαλαία γράμματα. Ένα ποιοτικό άρθρο περιλαμβάνει το όνομα του δημοσιογράφου που το έγραψε. Ένα ποιοτικό άρθρο πάντα πρέπει να ακολουθεί βασικές ηθικές αρχές χωρίς γραφικές εικόνες, περιγραφές και ασυναίσθητες λέξεις που προσβάλλουν (πχ βρισιές, σεξουαλικές

λέξεις και εικόνες κλπ). Πρέπει να γνωρίζεις πότε τα εισαγωγικά μπορούν να θεωρηθούν ειρωνικά και χλευαστικά και πότε λειτουργούν σωστά. Επίσης, ένα ποιοτικό άρθρο αποφεύγει την έντονη συναισθηματικότητα και την επίκληση στο συναίσθημα. Είναι ευθές, λιτό, αντικειμενικό και απέριττο. Θα πρέπει να εστιάζει στην ενημέρωση του αναγνώστη και σε τίποτε άλλο. Σε ένα ποιοτικό άρθρο αποφεύγεται ο ποιητικός λόγος. Πρέπει να ξεχωρίζεις ποιο άρθρο είναι αντιγραφή δελτίου τύπου και σε ποιο έχει γίνει δημοσιογραφική έρευνα. Σου παραθέτω δύο άρθρα του ίδιου θέματος με διαφορετική ποιότητα. Το άρθρο δεν πρέπει να είναι πυκνογραμμένο και δυσανάγνωστο, πρέπει να έχει γίνει καλή έρευνα και να βγάζει ουσιαστικά συμπεράσματα. Οι φωτογραφίες του άρθρου θα πρέπει να ταυτίζονται με το περιεχόμενο, να βασίζονται στην πραγματικότητα και να μην φορτίζουν συναισθηματικά τον αναγνώστη. Θέλω να αξιολογείς τα άρθρα με το ύφος που τα αξιολογώ εγώ, σαν τα παραδείγματα παρακάτω. Για παράδειγμα,

<https://www.protothema.gr/politics/article/1656361/kefalogiannis-h-dikografia-ton-tebon-den-perilamvanei-anafora-sto-prosopo-mou/> είναι

χαμηλής ποιότητας γιατί λειτουργεί κυρίως ως δήλωση αποποίησης ευθυνών του Κεφαλογιάννη. Δεν υπάρχει δημοσιογραφικός έλεγχος ή αντίλογος, ενώ ο τίτλος εξυπηρετεί συγκεκριμένη εικόνα.

Ακόμη, <https://www.902.gr/eidisi/voyli/395909/g-gkiokas-o-laikos-paragontas-mporei-n-akyrosei-tis-prospatheies-sygkalypsis-toy> αυτό είναι επίσης

χαμηλής ποιότητας γιατί είναι ξεκάθαρα κομματικής γραμμής, χωρίς δημοσιογραφική ουδετερότητα. Παραθέτει μονοδιάστατα τοποθέτηση του ΚΚΕ χωρίς πλαίσιο ή τεκμηρίωση.

Μπορείς να μου αξιολογήσεις το παρακάτω άρθρο ως υψηλής ή χαμηλής ποιότητας και γιατί; <https://www.documentonews.gr/article/proanakritiki-tempi-sygkroysi-me-to-kalimera-gia-ta-psifodeltia-nea-sympraxi-nd-kai-pasok/> το άρθρο αυτό είναι χαμηλής ποιότητας μπορείς να μου πεις γιατί;

BOT: Αφού αναλύσω το άρθρο σύμφωνα με τα κριτήρια ποιότητας που παρουσιάσατε, το άρθρο <https://www.documentonews.gr/article/proanakritiki-tempi-sygkroysi-me-to-kalimera-gia-ta-psifodeltia-nea-sympraxi-nd-kai-pasok/> αξιολογείται ως χαμηλής ποιότητας. Η lead παράγραφος δεν περιλαμβάνει τα 5Ws και 1H με σαφήνεια. Επιπλέον, παρατηρείται έλλειψη αντικειμενικότητας, κομματική γραμμή, απουσία δημοσιογραφικού ελέγχου και έλλειψη πλαισίου ή τεκμηρίωσης. Επίσης, η ποιότητα γραφής χρήζει βελτίωσης, ενώ η πληροφορία μπορεί να μην είναι απόλυτα αληθής. Τα παραπάνω στοιχεία συνεισφέρουν στην ολιγότερο ποιοτική φύση του άρθρου. (αξιολόγηση 100%)

9. Συμπεράσματα

Η παρούσα πτυχιακή εργασία επιχείρησε να εξετάσει τη σημασία της μηχανικής προτροπών (prompt engineering) στη λήψη αποφάσεων για την ποιότητα δημοσιογραφικών άρθρων, καθώς και τη δυνατότητά της να εκπαιδεύσει ένα γλωσσικό μοντέλο ώστε να αξιολογεί ένα άρθρο με τρόπο ισάξιο της ανθρώπινης αξιολόγησης.

Το θεωρητικό σκέλος ανέδειξε βασικές προσεγγίσεις γύρω από την ποιότητα στην δημοσιογραφική γραφή, επεκτάθηκε στο κοινωνικό ρεπορτάζ και το φωτορεπορτάζ και

έδωσε ορισμό στην τεχνητή νοημοσύνη, τα μεγάλα γλωσσικά μοντέλα και την μηχανική προτροπών. Παράλληλα, το πρακτικό σκέλος, έπειτα από 110 δοκιμές με διάφορες προτροπές, κατέδειξε ένα prompt το οποίο στις περισσότερες περιπτώσεις κατάφερε 55%-85% ποσοστό ταύτισης με την ανθρώπινη αξιολόγηση.

Ειδικότερα, στο θεωρητικό μέρος της πτυχιακής αναδείχθηκαν και αναλύθηκαν οι βασικότεροι παράμετροι ποιότητας ενός δημοσιογραφικού άρθρου. Από αυτές ξεχώρισαν η αλήθεια της είδησης, η ψυχαγωγία του άρθρου, η ηθική στη δημοσιογραφική πρακτική, η ορθή χρήση της γλώσσας και η έντονη συναισθηματικότητα που έχει διχάσει πολλούς μελετητές. Εστιάζοντας στο κοινωνικό ρεπορτάζ, η ηθική στην δημοσιογραφική πρακτική, η ενσυναίσθηση και η διακριτικότητα πρέπει να αποτελούν προτεραιότητα καθώς ο δημοσιογράφος καλείται να ερευνήσει προβλήματα ανθρωποκεντρικού χαρακτήρα όπως η φτώχεια, η μετανάστευση και η ανεργία. Επιπλέον, ερευνήθηκε και το κομμάτι της ποιότητας στο φωτορεπορτάζ όπου κρίθηκε απαραίτητη η υπακοή του φωτορεπόρτερ στους βασικούς κανόνες δεοντολογίας και αναδείχθηκαν τα κύρια χαρακτηριστικά ποιότητας όπως η επικαιρότητα, η αντικειμενικότητα και η πολιτιστική διάθεση. Κατόπιν, ορίστηκε η τεχνητή νοημοσύνη ως μια ευφυής υπολογιστική μηχανή και τα μεγάλα γλωσσικά μοντέλα ως ένα είδος τεχνητής νοημοσύνης τα οποία μπορούν να κατανοήσουν και να δημιουργήσουν φυσική ανθρώπινη γλώσσα. Τέλος, περιεγράφηκε συνοπτικά η τεχνική της μηχανικής προτροπών και θεωρήθηκε μια τεχνική τελειοποίησης των απαντήσεων του είδη προγραμματισμένου και εκπαιδευμένου γλωσσικού μοντέλου.

Στο πρακτικό σκέλος, με χρήση των παραπάνω πληροφοριών για την ποιότητα στην δημοσιογραφική πρακτική, συλλέχθηκαν και αναλύθηκαν 110 άρθρα από τον ελληνικό ψηφιακό τύπο, τα οποία χαρακτηρίστηκαν ως ποιοτικά ή μη ποιοτικά και αιτιολογήθηκε ο εκάστοτε χαρακτηρισμός τους. Έπειτα, σε ένα chatbot του γλωσσικού μοντέλου ChatGPT έγιναν πολλές δοκιμές με την τεχνική της μηχανικής προτροπών μέχρι να αποκριθεί η μηχανή με τρόπο πιο κοντινό σε αυτόν της ανθρώπινης αξιολόγησης. Σε αυτό το πλαίσιο απαντήθηκε το ερευνητικό ερώτημα της εργασίας : «Υπάρχει η τέλεια προτροπή, η οποία αν εισαχθεί σε ένα μεγάλο γλωσσικό μοντέλο θα εξάγει την τέλεια απάντηση η οποία θα ταυτίζεται όσο το δυνατόν περισσότερο με την ανθρώπινη αξιολόγηση;». Τα στοιχεία έδειξαν αρνητικά αποτελέσματα. Στην αρχή του πειράματος, παρά την εκτεταμένη περιγραφή των κανόνων ποιότητας το μοντέλο δεν έδειχνε να καταλαβαίνει ούτε ένα άρθρο είναι ποιοτικό και ούτε όχι και οι απαντήσεις που εξήγαγε είχαν 0% ταύτιση με την

προυπάρχουσα ανθρώπινη αξιολόγηση. Αφού στην προτροπή προστέθηκαν επιπλέον κανόνες ποιότητας αλλά και παραδείγματα ανθρώπινης αξιολόγησης, το μοντέλο άρχισε να καταλαβαίνει τον ανθρώπινο τρόπο αξιολόγησης και να ανιχνεύει μερικούς από τους κανόνες στα link των άρθρων που δεχόταν. Έτσι, ανάλογα με τις απαντήσεις του μοντέλου δημιουργήθηκε μια προτροπή η οποία στις περισσότερες περιπτώσεις κατάφερνε ένα ποσοστό ταύτισης 55-85%. Όσες φορές, όμως, δόθηκε στη μηχανή η ποιότητα του άρθρου και αυτό καλούταν να αιτιολογήσει τον χαρακτηρισμό αυτό, το ποσοστό ταύτισης έφτανε τις περισσότερες φορές το 100%, ανιχνεύοντας όλους τους κανόνες ποιότητας από το άρθρο.

Συμπερασματικά, η «τέλεια» προτροπή δεν μπορεί να υπάρξει χωρίς παραδείγματα ανθρώπινης αξιολόγησης και χωρίς την γνώση του βαθμού ποιότητας. Βρέθηκε όμως η προτροπή η οποία λειτούργησε κατά προσέγγιση στα 70 από τα 110 άρθρα και έφτασε ποσοστά ταύτισης 55-85% με την ανθρώπινη αξιολόγηση. Συνοψίζοντας, ο δημοσιογράφος δεν έχει την δυνατότητα να βασιστεί στα μεγάλα γλωσσικά μοντέλα για την αξιολόγηση και διόρθωση των άρθρων του, μπορεί μόνο να λάβει κατά προσέγγιση κάποιες συμβουλές που θα του φανούν χρήσιμες αν γνωρίζει ήδη τον βαθμό ποιότητας του άρθρου του.

Βιβλιογραφικές αναφορές

Lacy, S., & Rosenstiel, T. (2015). *Defining and measuring quality journalism*. New Brunswick, NJ: Rutgers School of Communication and Information.

Μουρλάς (2023). *iQJournalism Ένας Ευφυής Σύμβουλος Πρόβλεψης της Αντιληπτικής Ποιότητας στη Δημοσιογραφία*. Εργαστήριο Νέων Τεχνολογιών στην Επικοινωνία, την Εκπαίδευση και τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης (NtLab)

McQuail, D. (2003). *Η θεωρία της μαζικής επικοινωνίας για τον 21ο αιώνα*.

KOVACH, B., & ROSENSTIEL, T. (2004). Εισαγωγή στη δημοσιογραφία. *Ε. Μπαρτζινόπουλος, Μεταφρ.) Αθήνα: Εκδόσεις Καστανιώτη*.

Horne, B., & Adali, S. (2017, May). This just in: Fake news packs a lot in title, uses simpler, repetitive content in text body, more similar to satire than real news. In Proceedings of the international AAAI conference on web and social media (Vol. 11, No. 1, pp. 759-766).

Wahl-Jorgensen, K. (2013). *The strategic ritual of emotionality: A case study of Pulitzer Prize-winning articles*. *Journalism*, 14(1), 129-145.

Rosenstiel, T. (n.d.). *The elements of journalism*. TomRosenstiel.com. <https://www.tomrosenstiel.com/essential/the-elements-of-journalism/>

Choi, Sujin, Hyopil Shin, and Seung-Shik Kang. "Predicting audience-rated news quality: Using survey, text mining, and neural network methods." *Digital Journalism* 9, no. 1 (2021): 84-105.

Μαριώλος, Π. (2017). Ιστορική αναδρομή στη φωτογραφία και η συμβολή της στην ενημέρωση.

ΠΑΝΑΠΕΤΟΥ, Γ., & ΤΣΧΟΜΑΡΙΑ, Α. (2018). Η φωτογραφία στην τέχνη και το ρεπορτάζ.

Πάντσιος, Χ. Β. (2023). Φωτορεπορτάζ στην ψηφιακή εποχή και πολυμεσική δημοσιογραφία (Doctoral dissertation, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης).

Κουβέλης, Α. (2024). *Ελεύθερο ρεπορτάζ και ψηφιακή αφήγηση: Δημιουργία εκπαιδευτικής πλατφόρμας* (Διπλωματική εργασία, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο & Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας).

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. *Η γλώσσα των τίτλων – Εισαγωγές ρεπορτάζ – Ρεπορτάζ* [Διαφάνειες μαθήματος]. OpenCourses AUTH.
<https://opencourses.auth.gr/modules/document/file.php/OCRS314/Παρουσιάσεις%20Μαθήματος/08.%20Η%20γλώσσα%20των%20τίτλων%20-%20Εισαγωγές%20ρεπορτάζ%20-%20Ρεπορτάζ.pdf>

Λειβαδάς, Κ. (2024). Εξέλιξη και τεχνητή νοημοσύνη.

<https://files.fm/u/gquyx9ewz8#/view/pzgkwk5p2d> , Artificial Intelligence, Αντώνης Ψάλτης

Ρέκκας, Ι. (2024). Μεγάλα γλωσσικά μοντέλα για σύνολα δεδομένων με μεροληψία.

Τι είναι το prompt engineering:

<https://www.krsacademy.gr/blog/prompt-engineering>

<https://bigblue.academy/gr/prompt-engineering>